

Soukromé bezpečnostní služby a jejich perspektivy

Zuzana Matějčková

Bakalářská práce
2015

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zuzana Matějčková**
Osobní číslo: **L12159**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Soukromé bezpečnostní služby a jejich perspektivy**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte literární rešerši na zadané téma.
2. Analyzujte současný stav řešené problematiky s důrazem na právní předpisy.
3. Analyzujte vybraná rizika v činnosti soukromé bezpečnostní služby.
4. Navrhněte redukci zjištěných vybraných rizik a doporučení pro změnu.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] **BÁRTA, Matěj a kol. Soukromé bezpečnostní služby: obecné pojetí. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. 97 s. ISBN 978-80-7251-366-6.**

[2] **KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 338 s. ISBN 978-80-7357-309-6.**

[3] **MACEK, Pavel a František NOVÁK. Privátní bezpečnostní služby. Vyd. 1. Praha: Police history, 2005, 316 s. ISBN 80-86477-23-1.**

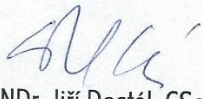
Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Miroslav Tomek, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **6. února 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2015**

V Uherském Hradišti dne 20. února 2015

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

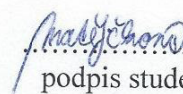
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v archivu Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval/a samostatně a použitou literaturu jsem citoval/a. V případě publikace výsledků budu uveden/a jako spoluautor/ka.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti dne 4.3.15

podpis studenta/ky

ABSTRAKT

MATĚJČKOVÁ, Zuzana, *Soukromé bezpečnostní služby a jejich perspektivy*. [Bakalářská práce]. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení. Ústav ochrany obyvatelstva. Studijní program: Ochrana obyvatelstva, studijní obor: Ochrana obyvatelstva. Vedoucí práce: doc. Ing. Miroslav Tomek, Ph.D. Stupeň odborné kvalifikace: Bakalář (Bc.). Zlín: FLKŘ UTB, 2015, 68 s.

Bakalářská práce řeší problematiku oblasti soukromých bezpečnostních služeb. Teoretická část je zaměřena na současný stav problematiky, s důrazem na právní předpisy. V praktické části jsou popsány jednotlivé činnosti soukromých bezpečnostních služeb. Cílem práce bylo analyzovat současnou situaci a vybraná rizika v činnosti soukromých bezpečnostních služeb, navrhnout jejich redukci a doporučit možné změny.

Klíčová slova: bezpečnost, perspektivy, riziko, služby, soukromý

ABSTRACT

MATĚJČKOVÁ, Zuzana. *Private Security Services and Their Perspective*. [Bachelor's thesis]. Tomas Bata University in Zlín. Faculty of Logistics and Crisis Management; Protections of Population Institute. Head: doc. Ing. Miroslav Tomek, Ph.D. Level of professional qualifications: Bachelor (Bc.). Study program: Protection of Population, study field: Protection of Population. Zlín: FLKŘ UTB, 2015. 68 number of pages.

Bachelor's thesis deals with issues in the field of private security services. The theoretical part is focused on the current status of the issue, with an emphasis on legislation. In the practical part there are described the various activities of private security services. The aim of the work was to analyze the current situation and the selected risks in the activities of private security services, to propose their reduction and to recommend possible changes.

Keywords: security, perspective, risk, services, private

Poděkování, motto

Mé poděkování patří vedoucímu mé bakalářské práce, panu doc. Ing. Miroslavu Tomkovi, Ph.D., za jeho odborné vedení, trpělivost a cenné rady, které mi při zpracování bakalářské práce věnoval. Dále bych ráda poděkovala panu Ing. Petru Žůrkovi, který mi poskytl praktické informace a zkušenosti z praxe v soukromém bezpečnostním sektoru.

Prohlašuji, že mnou odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

„Víra, že lze dosáhnout bezpečnosti vyzbrojováním národů, je osudnou iluzí.“

Albert Einstein

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	11
1.1 CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO PROBLÉMU A STANOVENÍ CÍLŮ.....	11
1.2 CHARAKTERISTIKA POUŽITÝCH METOD A POSTUPŮ	11
2 ZÁKLADNÍ POJMY A PRÁVNÍ PŘEDPISY SPOJENÉ S OBLASTÍ SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ ČINNOSTI	12
2.1 VYBRANÉ ZÁKLADNÍ POJMY SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ ČINNOSTI.....	12
2.2 PRÁVNÍ PŘEDPISY SPOJENÉ S OBLASTÍ SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB	14
2.3 PŘEHLED OSTATNÍCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	17
3 SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY	18
3.1 VYBRANÉ ZLOMOVÉ BODY HISTORIE BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK.....	18
3.2 SOUČASNÝ STAV SOUKROMÉ BEZPEČNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE.....	19
3.2.1 Místo a úloha soukromých bezpečnostních služeb v bezpečnostním systému České republiky	20
3.2.2 Spolupráce s Policií České republiky	21
3.2.3 Vztah veřejnosti k soukromým bezpečnostním službám	22
3.3 ČINNOSTI SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB	23
3.3.1 Základní metody činnosti soukromých bezpečnostních služeb.....	24
3.3.2 Kategorie soukromých bezpečnostních služeb.....	24
II PRAKTICKÁ ČÁST	25
4 PRODUKTY SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB	26
4.1 PROCESY A PROCEDURY SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB.....	26
4.2 FYZICKÁ OSTRAHA OSOB A MAJETKU	27
4.2.1 Pořadatelská služba	32
4.2.2 Služby soukromých detektivů	33
4.3 BEZPEČNOSTNÍ TECHNOLOGIE PŘI OCHRANĚ OSOB A MAJETKU.....	35
4.3.1 Elektronické zabezpečení objektů.....	36
4.3.2 Elektronické zabezpečení osob	37
4.4 BEZPEČNOSTNÍ PORADENSTVÍ A MANAGEMENT.....	38
5 SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY A JEJICH VÝZNAM A ÚLOHA PŘI OCHRANĚ OBYVATELSTVA	39
6 ANALÝZA VYBRANÝCH RIZIK V ČINNOSTI SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB	42

6.1	RIZIKOVÁ UTKÁNÍ – AKTIVA A HROZBY	42
6.2	ANALÝZA RIZIK FOTBALOVÉHO UTKÁNÍ	45
6.3	VYHODNOCENÍ ANALÝZY RIZIK	47
6.3.1	Nejohroženější aktiva	47
6.3.2	Nejzávažnější hrozby představující rizika	47
6.3.3	Rizika pro pořadatelskou službu	48
7	NÁVRHY A DOPORUČENÍ	51
7.1.1	Redukce zjištěných vybraných rizik	51
7.1.2	Doporučení pro změnu	51
8	PERSPEKTIVY VÝVOJE SOUKROMÉ BEZPEČNOSTI V ČESKÉ REPUBLICI	52
8.1	ZVYŠOVÁNÍ POVĚDOMÍ O SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ ČINNOSTI	52
8.2	ZVYŠOVÁNÍ PRESTIŽE SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ ČINNOSTI	54
8.3	ZEFEKTIVNĚNÍ FYZICKÉ OSTRAHY	55
8.4	PERSPEKTIVA POLOVOJENSKÉHO CHARAKTERU SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB V ČESKÉ REPUBLICI	57
	ZÁVĚR	59
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	64
	SEZNAM OBRÁZKŮ	65
	SEZNAM TABULEK	66
	SEZNAM PŘÍLOH	67

ÚVOD

Z historického hlediska se lidská společnost odedávna musela potýkat s různými hrozbami, které ohrožovaly jednak jejich životy a zdraví, ale také majetek, který se postupným vývojem rozšiřoval a nabýval na významnosti. Současná společnost je stále ohrožována řadou rizik, nicméně se změnil jejich charakter a způsoby, jak s nimi bojovat. Už se nejedná jen o ochranu obydlí proti přírodním vlivům a divé zvěři, dnes je třeba čelit mnohem závažnějším hrozbám, jako je kriminalita, terorismus, extrémismus a jiné sociální nepokoje.

Lidská společnost adekvátně reaguje na nové hrozby vytvářením bezpečnostních složek, které mají za úkol chránit život a zdraví člověka i jeho majetek. S postupujícím časem, vzhledem k vývoji oblasti bezpečnosti a obrany, se už nejedná jen o státní subjekty, představující ozbrojené síly a policii, ale také o soukromé bezpečnostní služby. I ty se rovněž jako policie starají o dodržování veřejného pořádku a větší bezpečnost občanů, především prováděním činností preventivního charakteru.

Perspektivami pro oblast privátní bezpečnosti by do budoucna mohla být větší spolupráce se státními orgány (zejména policií), v některých případech i možnost usnadnění jejich práce. K tomu je však zapotřebí oblast soukromé bezpečnostní činnosti legislativně vymezit, nebo vyčlenit ji ze živnostenského zákona.

Práce se dělí na dvě hlavní kapitoly, teoretickou a praktickou. První polovina teoretické části se zaměřuje na množství vybraných právních předpisů, které souvisejí s oblastí soukromých bezpečnostních služeb a v druhé polovině jsou uvedeny základní informace o soukromých bezpečnostních službách. V praktické části jsou nejprve popsány produkty soukromých bezpečnostních služeb, které jsou následně posouzeny podle toho, zda mohou představovat pro oblast soukromé bezpečnosti slabé místo, či naopak perspektivu pro další vývoj. Na základě toho v závěru praktické části na konkrétním příkladu demonstrují redukcí vybraných slabých míst a navrhuji možná řešení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

V následující kapitole budou stručně charakterizovány základní a dílčí cíle bakalářské práce. Zároveň zde budou popsány vybrané metody a postupy, které by měly přispět k co nejlepšímu dosažení vytyčených cílů.

1.1 Charakteristika řešeného problému a stanovení cílů

Primárním cílem mé bakalářské práce je analyzovat současný stav problematiky soukromých bezpečnostních služeb v České republice s hlavním zaměřením na právní předpisy. Po zorientování v dané problematice jsem si stanovila dílčí cíl zjistit slabá místa (rizikové oblasti) v soukromé bezpečnostní činnosti, k nim navrhnout opatření, náměty pro zlepšení a návrhy na změnu. Pomocí vytváření hypotéz a prognóz nad perspektivami soukromých bezpečnostních služeb jsem vytyčila několika nejvýznamnějších možných směrů vývoje.

1.2 Charakteristika použitých metod a postupů

Existuje velké množství dostupných metod a postupů, pomocí kterých je možné zpracovat danou problematiku. Pro potřeby této práce, vzhledem k jejímu charakteru, byly vybrány a použity následující metodiky:

- **pozorování** skutečností a zákonitostí oblasti soukromé bezpečnosti v podmínkách českého právního systému a jejich vysvětlení,
- **analýza** současného stavu soukromé bezpečnostní činnosti v České republice,
- **abstrakce** nejvýznamnějších informací a dat od méně významných,
- **syntéza** nově objasněných poznatků a jejich seřazení v logické návaznosti,
- **dedukce** možných rizik a slabých míst v činnosti soukromých bezpečnostních služeb,
- **hypotéza** perspektiv dalšího vývoj oblasti soukromé bezpečnosti v České republice.

Pro analýzu a posouzení rizik, tedy slabých míst, byl použit rizikový kalkulátor - software Riskan od firmy T-SOFT a.s. Před jeho samotným využitím bylo potřeba vymezit rozsah hodnot (vybrat číselníky) pro jejich hodnocení, maximální hodnoty, stanovit si aktiva a hrozby, přiřadit jim pravděpodobnostní hodnotu a výsledkem je matice rizik, na níž budou přehledně znázorněna slabá místa.

2 ZÁKLADNÍ POJMY A PRÁVNÍ PŘEDPISY SPOJENÉ S OBLASTÍ SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ ČINNOSTI

V oblasti soukromé bezpečnostní činnosti i právních předpisech s touto oblastí spojených, se vyskytuje poměrně velké množství pojmů, které je potřeba si zde uvést, protože souvisejí s plněním úkolů soukromých bezpečnostních služeb (dále jen „SBS“). Vysvětlení základních pojmů je důležité i pro orientaci v právních předpisech, jichž s oblastí soukromé bezpečnosti souvisí poměrně hodně.

2.1 Vybrané základní pojmy soukromé bezpečnostní činnosti

Z velké části se jedná o pojmy často skloňované, a s jejich významem je to obdobné. Slova jako bezpečnost nebo pořádek skýtají mnoho různých významů a způsobů, jak je vysvětlit. Proto je jejich výklad velmi obtížný. Následně uvedený výběr pojmů je seřazen podle důležitosti pro dané téma.

Soukromé bezpečnostní služby je označení pro komerční služby, poskytované v oblasti ochrany a ostrahy vybraných zájmů právnických a fyzických osob. Jedná se o jakýsi produkt podnikatelské činnosti, který smí nabízet pouze subjekt disponující příslušnou koncesí. [28]

Soukromá bezpečnostní činnost je realizována SBS ve prospěch zákazníka. Patří sem například ochrana osob, ostraha majetku, bezpečnostní dozor, chráněná přeprava cenin, pátrání po pohřešovaných osobách, či provoz elektronických zabezpečovacích systémů. [28]

Soukromá bezpečnostní agentura je subjektem poskytujícím soukromé bezpečnostní služby a realizujícím soukromou bezpečnostní činnost. [28]

Bezpečnost je stav, kdy je systém sám schopný odolávat vnějším a vnitřním hrozbám, které známe a můžeme je předvídat. Tyto hrozby jsou schopny negativně působit proti celému systému, případně jeho jednotlivým prvkům. U systému musí zůstat zachována jeho stabilita, struktura, spolehlivost a chování. Dá se říci, že jde o určitou míru stability systému a také prvotní a druhotnou adaptaci. [32], [25]

Bezpečnostní opatření je mechanismus, jehož aplikací zmenšíme bezpečnostní rizika. [32]

Bezpečnostní systém státu je úřední nástroj tvorby a realizace bezpečnostní politiky. Tvorbí ho prvky moci zákonodárné, výkonné a soudní, dále samospráva a právnické a fyzické osoby, které zajišťují a odpovídají za bezpečnost státu. [32]

Bezpečnostní politika státu je „společenská činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, směřující k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků.“ [32]

Ochrana je snaha o odvrácení nebezpečí ze škodlivých vlivů a jevů. **Obrana** je aktivní způsob ochrany odražením útoku za využití fyzických a technických prostředků. [32]

Veřejný pořádek je soubor vztahů mezi lidmi, který je regulován právními i neprávními normami, jejichž respektování je důležité pro zajištění bezproblémového fungování celé společnosti. Ve všech demokratických společnostech je povinností zajištění pořádku a klidu pro život občana a zabezpečení chodu společnosti po celém území. [30]

Ochrana veřejného pořádku je v demokratickém státě chápána jako proces, jakási záležitost nás všech, při které se všichni občané zapojují do zajištění veřejného pořádku na základě sociálních normativů. V tomto případě tedy ochranu nezabezpečují jen státní orgány normotvornou formou, ale také soukromý sektor formou výkonnou, podílejí si i samotní občané. O zajišťování veřejného pořádku se starají také SBS. Jejich úkolem je ochrana bezpečnosti osob a majetku na místech veřejně přístupných, kde je velký pohyb osob – veřejná shromáždění, slavnosti, sportovní utkání apod. [30]

Riziko je pravděpodobnost, že dojde ke ztrátě, nebo vznikne hrozba, která zneužije zranitelnosti a tím způsobí narušení důvěrnosti nebo odchýlení od zamýšleného cíle. [32]

Detektivní služby představují samostatnou oblast služeb založenou na činnosti detektivů. Rozlišujeme dva typy, které se liší formou provedení i cílovým objektem. *Služby firemních detektivů* jsou určeny pro využití v rámci jednoho objektu (firmy, organizace, podniku apod.) a objekty si tyto služby sami zřizují pro zabezpečení dle vlastních potřeb. *Služby soukromých detektivů* jsou realizovány SBS, jako zakázka pro smluvený objekt. [5]

Hlídací služby jsou jednou z činností SBS, sloužících k obecné ochraně osob a majetku. Tento pojem zahrnuje širokou škálu činností, které přímo nevyplývají z jeho názvu. Přesto se však jedná o termín všeobecně uznávaný a počítá s ním i nově připravovaný zákon o SBS. [5]

2.2 Právní předpisy spojené s oblastí soukromých bezpečnostních služeb

V této kapitole jsou stručně popsány zákony, které nějakým způsobem souvisejí s oblastí soukromých bezpečnostních služeb a jejich činnost různým dílem upravují. Jelikož se jedná o velké množství právních předpisů, jsou zde vybrány jen ty nejvýznamnější. Na činnost SBS má velký vliv i mnoho norem, jak interních, tak technických, a nebudeme se jimi blíže zabývat.

Česká republika (dále jen „ČR“) zatím nemá v platnosti žádný zákon, který by přímo upravoval činnost SBS. V současné době je však dokončován **návrh zákona o soukromé bezpečnostní činnosti**. Plánováno bylo předložit tento návrh vládě ČR v druhé polovině roku 2014. Jelikož se jedná o nově řešenou problematiku a je potřeba s ní postupně začít seznamovat širokou veřejnost, je již nově navrhovaná právní úprava veřejně přístupná.

V připravovaném zákoně jsou specifikovány kategorie bezpečnostních služeb a s tím spojené licence pro provozovatele, které by měly být změnou oproti nynějšímu modelu, kde je provozování soukromé bezpečnostní činnosti (dále jen „SBC“) podmíněno pouze splněním podmínek koncesované živnosti. Mělo by tedy dojít k oddělení oblasti soukromých bezpečnostních služeb od běžných podnikatelských činností (viz živnostenský zákon), protože se jedná o specifickou činnost, která se dotýká vnitřní bezpečnosti i veřejného pořádku. Co se týká odborné způsobilosti, mírně se zpřísní podmínky nejen pro provozovatele, ale také pro zaměstnance SBS. V této oblasti by připravovaný zákon navazoval na trendy panující ve většině evropských zemí. Licenci by vydávalo příslušné ministerstvo na dobu deseti let za splnění určitých podmínek, s možností tuto licenci odebrat. [22]

U oprávnění a povinností zaměstnanců a provozovatelů SBC nedojde k výraznějším změnám, konkrétně se v návrhu píše **„Zákon v žádném případě nerozšíří oprávnění umožňující zásah do práv a svobod třetích osob (jako je tomu např. u příslušníka Policie ČR či strážníka obecní policie).“** Lze tedy říci, že: **„soukromé bezpečnostní služby budou mít vůči třetím osobám stejné postavení, jaké má každá další osoba.“** [22]

Činnost SBS bude nově kontrolována ze strany státu, ať již přímo samotným ministerstvem – dozor, nebo příslušníky Policie ČR – dohled. Z kontroly obou orgánů bude vycházeno v případě vydávání pokynů k odstranění závažných nedostatků, případně i pro odejmutí licence. Dále bude ministerstvem vytvořen přehled správních přestupků a deliktů se speciální úpravou pro SBS i s náležitou sankcí. [22]

Slovenská republika již má tuto oblast právně řešenou, proto zde uvedeme jejich právní úpravu. Konkrétně o SBS pojednává **zákon č. 473/2005 Z. z. o poskytování služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti** a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) v znení neskorších predpisov. Ostatní uvedené zákony se dané tematiky týkají spíše z obecného hlediska, pracovně právních vztahů a lidských práv. [37]

Významným zákonem z hlediska bezpečnosti osob je **Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. vyhlá-šující Listinu základních práv a svobod**, kde se pojednává o nejzákladnějších právech každého člověka, se kterými se můžeme neustále setkávat všude kolem nás. Ať už se jedná o právo na život, svobodu, ochranu nebo na vlastnictví majetku a nedotknutelnost obydlí. To všechno jsou primární prvky života, na které mají právo všichni lidé bez výjimek, a proto velmi úzce souvisí s danou tematikou. [7]

Zákon o súkromnej bezpečnosti na Slovensku upravuje činnost všech bezpečnostních složek v oblasti soukromé bezpečnosti za spolupráce Ministerstva vnitra i Policejního sboru Slovenské republiky. Vymezuje základní pojmy, pravomoci, povinnosti a působnost jednotlivých druhů bezpečnostních složek, kam patří například strážní nebo detektivní služba. Není opomenuta ani oblast odborné přípravy a poradenství. [37]

Práce u SBS je práce jako každá jiná, její náležitosti podléhají zákoníku práce (**Zákon č. 365/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce**, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony), kde je vždy v první řadě řešen pracovně-právní vztah mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Tento zákon stanovuje bezpečné pracovní podmínky, bezpečnost a ochranu zdraví při práci (dále jen „BOZP“), zakazuje diskriminaci, zabezpečuje rovné zacházení se všemi zaměstnanci a určuje spravedlivé odměňování za provedenou práci. Jen jmenovitě uvedme nový obchodní zákoník (**Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech** (zákon o obchodních korporacích)). [20], [10]

Provozování SBC je podmíněno zejména povinností žádat stát o schválení, aby mohla být tato činnost provozována jako živnost, ať už formou koncesovanou, nebo ohlašovací. Do každé z obou forem spadají specifické druhy činností, které respektují živnostenský zákon (**zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání**). Na základě tohoto zákona jsou např. u služeb soukromých detektivů, nebo ostrahy osob a majetku prověřovány jejich schopnosti a poté je jim vystaveno potvrzení o odborné způsobilosti. [21]

Novela živnostenského zákona č. 274/2008 Sb., přinesla změny v podmínkách získávání živnostenského oprávnění u provozování živností koncesovaných (služby soukromých detektivů, ostraha osob a majetku) a zvýšila kladené nároky na podnikatele i jejich zaměstnance. [17]

V návaznosti na předchozí nelze opomenout též trestní zákoník (**Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**), ve kterém jsou ošetřeny některé úkony pracovníků SBS, protože i oni, obdobně jako třeba Policie ČR, mohou při výkonu své práce omezit některá základní lidská práva, která tu již výše byla zmíněna. Například omezení osobní svobody, nebo použití donucovacích prostředků při výkonu ostrahy osob a majetku. Právě v trestním zákoníku jsou definována pravidla, kdy a za jakých podmínek mohou soukromé bezpečnostní složky tyto úkony provádět.

V trestním zákoníku je stanoveno **oprávnění k použití zbraně** nebo **omezení osobní svobody** v určité míře potřebné pro výkon činností SBS. Dále definuje okolnosti vylučující protiprávnost činu, tedy **krajní nouzi (§ 28)** a **nutnou obranu (§29)**. Jedná se o vymezení specifikací a přiměřenosti jednání, které je běžně chápáno jako trestné, ale není tomu tak v případech, kdy je nutné zabránit vlastnímu ohrožení života. [8]

Zaměstnanci SBS se při vykonávání vybraných činností musí řídit také trestním řádem (**Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)**). Jedná se především o činnosti spojené se zadržením podezřelých osob, tedy v určité míře omezování osobní svobody. Trestní řád stanovuje podmínky a okolnosti, za jakých smí tyto úkony provádět pracovník SBS. Konkrétně jde o situace, kdy je zaměstnancem SBS osoba přistižena při trestném činu či bezprostředně po něm, zadržena a následně předána orgánům policie. [14]

2.3 Přehled ostatních právních předpisů

Jak bylo výše zmíněno, s oblastí SBS souvisí celá řada právních předpisů a ne všechny je potřeba blíže popisovat a charakterizovat jejich význam. Zde jsou proto další právní předpisy uvedeny pouze jmenovitě:

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který v současné době nahradil starý občanský zákoník a obchodní zákoník, které byly zrušeny 1. ledna 2014. [9]
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích. [15]
- Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních). [13]
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. [17]
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. [11]

3 SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY

Soukromá bezpečnostní služba představuje podnikatelský subjekt, který poskytuje specializované služby k uspokojení potřeb právnických a fyzických osob v oblasti bezpečnosti jejich osoby a majetku. Tyto služby jsou realizovány podle koncesní listiny a jsou poskytovány na základě smluvního vztahu mezi poskytovatelem a osobou poptávající činnost SBS. Poskytovatelé činností soukromé bezpečnosti nabízejí své služby za účelem zisku, za smluvně dohodnutou úplatu. [3]

3.1 Vybrané zlomové body historie bezpečnostních složek

Už v dávné historii se setkáváme s tím, že se lidská společnost musela postupně naučit zvládat množství hrozeb, které ohrožovaly život, zdraví a majetek lidí. Není však známo přesné období, kdy se s ochranou majetku a osob začalo. Zůstává otázkou „*zda byla dříve ochrana osob, nebo ochrana majetku*“.

V pravěku šlo především o ochranu před divokou zvěří za využití kamenných nástrojů, ohně, hloubení jam, nebo primitivního oplocení. Pomalu se začínalo se spojením potravy a majetku, což bylo základem pro vznik obchodu. Strádání bohatství, které doprovázela touha po moci, s sebou neslo riziko zvýšené pozornosti okolních lidí a jejich závist. Bylo potřeba zorganizovat společnost, vznikaly první osady, panovníci, státy, a to vše bylo nutné chránit. Začínaly se stavět hradby, opevnění, vodní příkopy, propasti, padací mosty, strážní věže. Panovníci ustanovovali z řad lidu své ochránce, válečníky, rytíře a z nich stavěli armády.

Římský císař Augustus nechal v roce 27 př. n. l. zřídit pretoriánskou gardu, což byla elitní jednotka osobní stráže římských císařů a jejich rodin. Pretoriánská garda měla velký vliv na císaře, kterého mohla jak dosadit, tak sesadit z trůnu. [26]

Středověkým označením bojovníka a strážce byl rytíř. Rytířem byli pasováni válečníci a bojovníci převážně šlechtického původu. Panovníkům sloužili k ochraně a obyčejným lidem k potlačení bezpráví a utužení spravedlnosti. Rytíř ctil svůj mravní kodex – statečnost, věrnost a štedrost. [38]

V historii Japonska (10. století n. l.) byli symbolem bezpečí a ochrany samurajové, bojovníci tělem i duší, kteří ke svému poslání byli cvičeni od útlého dětství. Byli to osobní strážci císařů a ostatních šlechticů, jimž byli zcela oddáni, což vyplývá i ze samotného názvu, překlad slova samuraj je "*ten, jenž slouží.*" [1]

Mušketýři také hráli významnou roli v historii bezpečnostních složek, představovali ozbrojené vojáky. Armády je začaly nasazovat již na konci 16. století na ochranu částí nebo celého území států. Lze je svým způsobem považovat za průkopníky tajné služby. [34]

Zlomovými body ve vývoji bezpečnostních složek a především v potřebě chránit osoby byla 1. světová válka a atentáty na představitele států. Členové vlád, politici a představitelé různých států vždy představovali jednou z hlavních cílových skupin atentátníků a osoby nejvíce ohrožené na životě. Nejvýznamnějším okamžikem byl rok 1963, kdy se atentátník pokusil zabít amerického prezidenta J. F. Kennedyho, když ho americká tajná služba nedokázala dostatečně ochránit. Prezident následkům zranění při atentátu podlehl. Každá taková událost vyvolává reakci v podobě zpřísnění podmínek bezpečnosti, analyzování nedostatků a návrhy na zlepšení. Díky tomu začali vznikat tělesní strážci – bodyguardi, kterých dnes využívají ke své ochraně významné osobnosti, ale i civilní obyvatelstvo.

3.2 Současný stav soukromé bezpečnosti v České republice

Co se týče soukromé bezpečnosti, v současné době je situace v České republice obdobná jako ve světě. Se soukromou bezpečnostní činností se dnes a denně setkáváme takřka na každém kroku, ač si to mnohdy neuvědomujeme. Počty subjektů podnikajících v oblasti SBS se v období posledních 5 let pohybují okolo 7 000 a zaměstnávají přibližně 50 000 zaměstnanců.

Důvodová zpráva k návrhu zákona o soukromé bezpečnostní činnosti uvádí: „*Podle informací dostupných předkladateli návrhu zákona k 31. prosinci 2013 působilo v České republice 6 495 podnikatelských subjektů v oblasti soukromé bezpečnostní služby se 49 539 zaměstnanci s předpokládaným ročním obratem v roce 2013 18, 570 mld. Kč (přesná čísla budou známa, až všichni odevzdají daňová přiznání a tato zpracují finanční úřady; pro potřeby důvodové zprávy ponecháme proto tento kvalifikovaný odhad).*“ [31]

Současný stav soukromé bezpečnostní činnosti v ČR je ovlivněn mnoha faktory, jedním z nich jsou chybějící právní předpisy. Praxe ukazuje, že dalším faktorem je vnímání společnosti, která zatím činnost SBS dostatečně nevyužívá. Velkou roli zde hrají také peníze, jde o komerční služby, proto se SBS za účelem co největšího zisku snaží šetřit na svých zaměstnancích. Zaměstnávají osoby na co nejmenší úvazek, často i osoby tělesně postižené (dále jen „ZTP“).

Uživateli SBS jsou právnické a fyzické osoby, jež jsou si vědomi, že se vyplatí investovat do bezpečí. Jde především o různé obchodní domy, firmy, podniky, apod., kde je nejvíce potřeba zajistit ostrahu objektu a majetku. Paradoxní je, že v komerční bezpečnostní sféře je v ČR větší zájem o poskytovatele mezinárodní podnikající u nás, než o ty tuzemské, což zase nemluví ve prospěch našich SBS. Přesto u nás stále přibývá nových subjektů podnikajících právě v oblasti poskytování ochrany osob a majetku. Tento vývoj je pomalý, ale značí změnu situace k dobrému. [3]

3.2.1 Místo a úloha soukromých bezpečnostních služeb v bezpečnostním systému České republiky

V posledních desetiletích došlo v ČR k významným společenským i majetkovým změnám, které s sebou přinesly jiný náhled na ochranu zájmů společnosti, jednotlivých osob a jejich majetku. Všechna odpovědnost by neměla připadat státu, ale měla by se rozdělit mezi státní a nestátní organizace, které budou bezpečnost zajišťovat. Jedná se o obdobný systém, který funguje ve většině států s vyspělým demokratickým systémem vlády a veřejnou správou.

V ČR se od roku 1990 v bezpečnostním systému státu počítalo i se soukromými bezpečnostními složkami, jako nestátním, leč významným prvkem spadajícím především do oblasti bezpečnostní prevence. Tyto privátně bezpečnostní složky by poskytovaly své služby na komerčním základě všem právnickým a fyzickým osobám, které by potřebovaly zabezpečit chráněné zájmy, nebo předcházet kriminalitě preventivní činností.

I Evropská unie některými doporučeními podporuje své členské státy ve spolupráci policie a soukromých bezpečnostních složek, například při potlačování kriminality. Za dobu společného působení mají SBS velký podíl na zabezpečování ochrany osob a majetku.

Potřeba využití SBS vyvstává tam, kde na zabezpečení pořádku a bezpečnosti nestačí majitel, pořadatel, uživatel ohrožovaného objektu, nebo kde policie musí zasahovat spíše podpůrně (sportovní, kulturní akce). Všude tam, kde je nutné zabezpečit občana, podnikatelskou činnost či majetkové poměry vyžadující činnost nad rámec povinností státních bezpečnostních sborů, je prostor pro uplatnění SBS při jejich ochraně a ostraze. Dá se říci, že jejich činnost je snahou o urychlení a zdokonalení svépomoci na místech, kde nemůže trvale působit policie. Soukromé bezpečnostní služby vykonávají bezpečnostní dozor převážně tam, kde policisté nemohou být nepřetržitě přítomni.

Složky SBS významně doplňují bezpečnostní systém státu v oblasti bezpečnostní prevence. Jejich pozitivní přínos pro bezpečnost státu je podmíněn zejména spoluprací a neformální komunikací s ostatními složkami bezpečnostního systému, jako je státní a obecní policie.

Velkým problémem této oblasti v ČR je fakt, že stále není problematika SBS právně vymezena a specifikována příslušným zákonem. Dovoluji si podotknout, že právní zaštitění by do problematiky přineslo potřebné světlo a vyjasnilo by se dosavadní nesnáze. Na provozovatele a pracovníky SBS jsou kladeny poměrně vysoké nároky, co se týče fyzických i psychických předpokladů, a také je potřebné dodržovat úroveň kvality poskytovaných služeb. Naproti tomu praxe ukazuje, že zřetelným problémem jsou nedostatečně vymezená oprávnění pracovníků SBS. Denně se potýkají s potřebou překročit jim udělená oprávnění, jen aby splnili závazek chránit zájmy svých zákazníků. V podstatě lze říci, že pracovníci SBS mají pouze takovou pravomoc, jako každý jiný občan, a to i přes to, že vykonávají tak závažnou činnost v oblasti ochrany osob a majetku. [30], [28], [29]

3.2.2 Spolupráce s Policií České republiky

Zaměstnanci SBS při výkonu své činnosti mnohdy plní obdobné úkony jako Policie ČR (dále jen „PČR“), přesto však zatím nemají žádnou podporu v právním řádu ČR. Je důležité zmínit, že pracovníci SBS v ČR jsou bez jakýchkoliv zvláštních oprávnění, jejich postavení je tedy rovné občanům ČR. Působnost činnosti SBS směřuje zejména tam, kde má PČR povinnost zasahovat jen podpůrně. V podstatě lze u SBS mluvit o „nadstandardní bezpečnostní činnosti“, kterou poskytují nad rámec povinných služeb státní a obecní policie.

Povinností zaměstnanců SBS je spolupracovat s PČR v případech určených například zákonem o PČR apod. (podezření ze spáchání trestného činu, zadržení podezřelého, použití střelné zbraně). Nelze tu však hovořit o doslovné spolupráci nebo součinnosti, protože mezi postavením orgánů policie a privátními organizacemi typu SBS existují výrazné rozdíly. Soukromé bezpečnostní služby fungují na komerčním základě, kdežto PČR vykonává svoji činnost na základě vymezení zákony a předpisy ČR. Přesto se obě zmíněné složky zapřičiňují o dodržování vnitřní bezpečnosti státu. [3], [17], [18], [21]

3.2.3 Vztah veřejnosti k soukromým bezpečnostním službám

Soukromé bezpečnostní služby v ČR nemají takové postavení, jako je tomu v jiných státech světa. Příkladem dobře fungujícího systému soukromé bezpečnosti jsou Spojené státy americké, kde SBS zauímají v právním systému své nezastupitelné místo a velmi úzce spolupracují se státními institucemi.

Obecně se dá říci, že veřejnost vnímá existenci SBS jako nezbytné doplnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti v ČR. Povaha zaměstnání v soukromém bezpečnostním sektoru všeobecně z hlediska náročnosti vyžaduje, aby přijímaní zaměstnanci splňovali požadavky obdobného stupně jako policisté.

Občanská veřejnost očekává, že pracovníci SBS budou především bezúhonní, schopní řádného úsudku a komunikace, nebude jim chybět vstřícné a slušné jednání a intelekt pro zvládnání neočekávaných situací. Proto je zřejmé, že i občané samotní mají zájem na přijetí potřebných právních opatření, která jasně vytyčí pravidla a rozsah této činnosti. Je důležité především vymezit rozsah pravomocí, které budou zaměstnancům SBS náležet, dále stanovit způsoby, možnosti a podmínky použití prostředků potřebných pro výkon této činnosti. Právní úprava v současnosti není dostačující a tyto náležitosti nejsou řádně vymezeny. [28]

3.3 Činnosti soukromých bezpečnostních služeb

Vzhledem k neustálému vývoji v oblasti SBS je poměrně složité vymezit působnost jejich činnosti a základní služby. Již od samého prvopočátku se SBS zaměřovaly především na ostrahu objektů, každý podnik měl vrátnici a vrátného, pracovníka ostrahy, dalšího pracovníka na pochůzky po objektu se psem apod.

V dnešní době se služby významně rozrostly, ale vycházejí z původního základu. Technickým vývojem, ale i vznikem nových rizik se také mění portfolio služeb nabízených současnými SBS. Došlo k pokroku ve využívání nových technologií, které jsou pro dnešní dobu charakteristické. Už nejde jen o ostrahu fyzickou, ale nabídka se rozrostla o bezpečnostní technologie, poradenství a management.

Činnosti realizované soukromými bezpečnostními službami jsou důležitým nástrojem pro:

- prevenci kriminality,
- ochranu a kontrolu proti zneužití moci státním aparátem,
- posilování právní jistoty právnických a fyzických osob,
- podporu jejich konkurenceschopnosti.

Prvořadým záměrem činností SBS jsou oblasti:

- ochrany osob a majetku,
- pátrání po osobách a majetku,
- poskytování technického zabezpečení,
- pátrání související s vymáháním pohledávek,
- pátrání po protiprávním jednání, které ohrožuje např. obchodní tajemství,
- zjišťování skutečností sloužících jako důkazní materiál v soudním řízení,
- vyhledávání informací o právnických a fyzických osobách. [3]

3.3.1 Základní metody činnosti soukromých bezpečnostních služeb

Činnosti SBS jsou činnosti odborné a musejí být prováděny podle předem stanovených metod. Respektováním předepsaných metod a dodržováním základních postupů metodiky, můžeme snáze řešit vytyčené úkoly. Obecně jde o promyšlený a uvážený způsob, jak dosáhnout stanoveného cíle. Lidé pracující pro sektor komerční bezpečnosti se při realizaci své činnosti opírají o metody obecně platných poznání, a také o metody modifikované a převzaté z policejní praxe. Základními metodami realizovanými v činnosti SBS jsou např.: metoda fyzického pozorování, metody fyzické, technické a elektronické ochrany, metoda obranných zákroků či metoda užití cvičeného psa apod. [28], [29]

3.3.2 Kategorie soukromých bezpečnostních služeb

Autoři publikací z oblasti privátní bezpečnosti [3, 5, 28, 29, 30] člení služby a produkty SBS odlišným způsobem. Přesto se ve většině prací těchto autorů můžeme setkat s vesměs totožnými základními službami:

- hlídací služby (ostraha),
- detektivní služby (pátrací služby),
- technické služby k zabezpečení ochrany osob a majetku (bezpečnostní technologie),
- vlastní ochrana. [3], [5], [30]

Připravovaný zákon o soukromé bezpečnostní činnosti dělí tyto činnosti do pěti kategorií:

- ostraha osob a majetku,
- činnost soukromých detektivů,
- převoz hotovosti a cenin,
- technická služba k ochraně osob a majetku,
- bezpečnostní poradenství. [22]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PRODUKTY SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB

Při rozhodování o využití služeb SBS je nejprve důležité stanovit, co je potřeba chránit, jestli člověka, majetek, nebo informace. Rozdílnost v poptávce na trhu je značná, tedy i nabízené služby jsou velmi rozmanité. Například zabezpečení se bude zcela lišit u rodinného domu, luxusního hotelu, nebo velkého areálu průmyslového podniku. Taktéž zajištění bezpečnosti na fotbalovém zápase nebo na velkém hudebním festivalu bude mnohem náročnější, než třeba ve výrobním podniku. Vývoj je tedy takřka nevyhnutelný.

Produkty SBS jsou v následujícím textu rozděleny podle logického opodstatnění, odlišně od předchozích podkladů, a to do dvou základních skupin, na stálé a nahodilé služby (tabulka 1). Stálé služby jsou dále členěny do čtyř kategorií (procesy a procedury, fyzická ostraha, bezpečnostní technologie, a bezpečnostní poradenství a management). Do služeb nahodilých spadá pouze jedna, za to velmi významná kategorie – pořadatelská služba. V zásadě jde o stejné rozdělení, jako dle návrhu zákona o soukromé bezpečnostní činnosti (viz kapitola o činnosti SBS), s tím rozdílem, že převoz hotovosti a cenin a služby soukromých detektivů jsou zařazeny jako součást fyzické ostrahy a bezpečnostní poradenství a management tvoří samostatnou kapitolu zařazenou na závěr. Nově přidanou skupinou jsou tzv. **procesy a procedury** (rules).

Tabulka 1 - Přehled produktů soukromých bezpečnostních služeb

PRODUKTY SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB	
Stálé služby	Nahodilé akce (Event security)
Procesy a procedury (rules)	Pořadatelská služba
Fyzická ostraha	
Bezpečnostní technologie	
Bezpečnostní poradenství a management	

[Zdroj: autorka]

4.1 Procesy a procedury soukromých bezpečnostních služeb

Procesy a procedury tvoří základ fungování všeho kolem nás, proto neodmyslitelně patří i do oblasti služeb bezpečnostních činností. Nebýt stanovených pravidel, procesů a procedur, nic by trvale nefungovalo tak, jak má. Pro správný chod firmy se také vždy nejprve určí pravidla fungování, které se zapracují do vnitřních předpisů, následně se podle nich jedná a jejich dodržování se kontroluje. Zaměstnancům je potřeba vymezit co mohou, nemohou a mají dělat, krom toho se stanoví i jejich práva a povinnosti.

Dobrym příkladem, že jsou pravidla důležitá, může být letiště. Předpisy na letišti udávají lidem, jak se správně a bezpečně chovat, jak těžká mohou mít zavazadla, co se smí a nesmí vnášet do prostoru letiště apod. Člověk by tyto předpisy měl znát ještě před tím, než se chystá vycestovat. Ušetří si tím zbytečné komplikace, nebo v případě porušení pravidel předejde sankci. Ve většině případů na bezpečnost na letištích dohlíží právě SBS, které provádí detekci zbraní, osobní prohlídky, kontrolu zavazadel apod.

Soukromé bezpečnostní služby, vzhledem k významu pro bezpečnost, u svých služeb nutně potřebují předem stanovená pravidla. Mimo obecných předpisů, které platí všude, se ještě vymezí specifické procesy a procedury ve smlouvách. Ty se mohou lišit objekt od objektu, podle charakteru poskytovaných služeb. Řadíme sem také interní normy.

4.2 Fyzická ostraha osob a majetku

Fyzická ostraha patří k základním službám SBS z oblasti ochrany osob a majetku. Tento pojem v sobě zahrnuje celou řadu produktů a služeb, které korespondují s aktuálními potřebami zákazníků. Fyzickou ostrahu je možné charakterizovat jako soubor kontrolních a preventivních činností prováděných odborně způsobilými zaměstnanci SBS. Činnost ostrahy má primárně za cíl chránit majetek klientů a ctít ostatní zájmy, které chrání stát, tedy v pořadí podle důležitosti život, zdraví a majetek. Druhotnými cíli jsou činnosti doprovázející výkon fyzické ostrahy, které byly s klientem smluvně dohodnuty.

Pro každý objekt, který je jako celek zabezpečen fyzickou ostrahou, je potřeba vymezit všechny činnosti a jejich rozsah ve specifickém dokumentu (řádu, pokynu), kde bude výkon ostrahy zakotven. Tímto dokumentem jsou povinni se řídit zaměstnanci poskytovatele i klienta. Vhodná je kombinace fyzické ostrahy, organizačních opatření a bezpečnostních technologií, která zaručuje mnohem kvalitnější výsledky při ochraně stanovených zájmů.

Produkty fyzické ostrahy jsou služby, které SBS na komerčním základě poskytují klientům. Nabízejí své služby za úplatu za účelem dosažení zisku, jako ostatní podnikatelské subjekty. Všechny společnosti podnikající v oblasti soukromé bezpečnosti nabízejí širokou škálu služeb (nabídka produktů je vesměs obdobná), základem je vždy fyzická ostraha, kterou je možné obecně rozdělit na několik typů:

- uniformovaná, neuniformovaná ostraha,
- ozbrojená, neozbrojená ostraha.

Uniformovaná ostraha je využívána všude tam, kde je potřebné působit preventivně a organizačně. Spadají do ní různé objekty se strážnými v uniformě/stejnokroji, tedy vrátnice, recepce a ostraha se psem (psovodi).

Neuniformovaná ostraha, na rozdíl od předchozí, nachází uplatnění v místech, kde je vhodné zejména z taktických důvodů, aby bezpečnostní pracovník nebyl rozpoznán, nebo v případech, kdy je nežádoucí, aby byla jeho přítomnost viditelná (kulturní akce, společenské události). Nejpoužívanější formou skryté fyzické ostrahy je pozice detektiv. Zde se musí dodržovat přísná pravidla, aby byla činnost efektivní a nebyla odhalena (např. činnost vedoucí k odkrytí zaměstnanecké či vnitřní kriminality).

Neozbrojená ostraha je nejčastější formou fyzické ostrahy v ČR. Společnost vyžaduje, aby se při fyzické ostraze používalo co nejméně zbraní. To koresponduje s faktem, že SBS v ČR nenahrazuje funkci policie, jen se snaží navyšovat úroveň bezpečnosti, kterou garantuje stát.

Ozbrojená ostraha je v ČR využívána zřídka. Důležitou podmínkou pro ozbrojenou ostrahu je povinnost nosit střelnou zbraň vždy skrytě a používat ji jen v souladu s právními předpisy (viz zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, §28, §29). Do výzbroje se řadí střelné zbraně, teleskopické obušky, plynové pistole, tonfy a pepřové spreje. Výběr záleží na požadavcích, charakteru objektu a bezpečnostní taktice nasazení. Vždy by mělo být dodrženo, že zbraně slouží k ochraně života a zdraví zaměstnanců SBS a musí být zabráněno nežádoucímu ohrožení nezúčastněných osob a náhodných svědků.

V praxi se z obranných prostředků nejvíce používá teleskopický obušek, jehož výhodami jsou malé rozměry, hmotnost a skladnost. Tonfa je velmi podobná obušce, ale protože je neskladná, znemožňuje skryté nošení a v praxi se příliš nevyužívá. Nejméně vhodné jsou expanzní zbraně (plynové pistole), jsou poměrně nebezpečné a mohou vážně poranit. Plynová pistole může u někoho vyvolat tzv. syndrom Supermana (pocit velké síly), a neuvážené použití v takovém případě může mít tragické následky. Nezbytností je, aby bezpečnostní management SBS a Policie ČR kontrolovali dodržování pokynů pro výkon fyzické ostrahy, proškolení pracovníků k používání obranných prostředků a jejich homologaci. [3], [5]

Fyzickou ostrahu je možné také rozdělit podle předmětu ostrahy do tří skupin, které představují osobní ostrahu, objektovou ostrahu a dálkový dohled.

Osobní ostraha je skupina, která zahrnuje činnosti zajišťující osobní bezpečnost zákazníka, ale i jeho cenin a financí. V základní nabídce služeb osobní ostrahy nalezneme:

- **Bodyguard** neboli osobní strážce, je produkt poskytovaný v rámci osobní ostrahy a jeho prioritou je ochránit život a zdraví klienta. Pracuje loajálně a diskrétně, je to velmi kvalifikovaný specialista, který musí umět předcházet hrozbám a řešit je, když nastanou. V případě, že dojde k ohrožení klienta, osobní strážce s nasazením vlastního života udělá vše potřebné, aby útok odvrátil. Ovládá střelbu, první pomoc, řízení vozidla a bývá využíván zejména pro ochranu státních představitelů, politiků, herců, podnikatelů a ohrožených osob z programu na ochranu svědků. [2], [24]
- **Transport cenin** je jedna z nejnáročnějších služeb SBS, co se týče realizace převozu i finanční stránky. Ceniny by měly být pojištěny a musí být převáženy pouze speciálně upravenými bezpečnostními vozidly. Převoz probíhá tak, že SBS od zákazníka cennost převezme a převezde do banky. V rámci transportu cenin rozlišujeme dvě další nabízené služby:
 - **doprovod**, který spočívá v tom, že SBS u převozu cenností poskytuje pouze doprovod a samotný převoz si zákazník zajišťuje sám svými prostředky,
 - **počítání peněz** je sice rychlá, ale náročná, a proto poměrně drahá služba. Od transportu se liší tím, že se cennosti sečtou před odvozem do banky. Klientův zájem je mít peníze co nejdříve na svém bankovním účtu, což tato služba splňuje. [3], [5]

Objektová ostraha je hlavní činností fyzické ostrahy. Je možné ji využít v různých typech objektů (průmyslové, administrativní objekty, logistické areály, nákupní centra, hotely). Střeženým předmětem nemusí být jen nemovitý majetek, ale také např. motorová vozidla. Rozdíl je pouze v použité technologii, princip ostrahy zůstává stejný. Zajímavostí je možnost vozidla také částečně dálkově ovládat, např. při odcizení aktivovat klakson či výstražná světla.

Hlavními produkty v rámci objektové ostrahy i fyzické ostrahy obecně jsou:

- **Strážný, strážce** je základním produktem fyzické ostrahy. Obsah jeho činnosti se v jednotlivých objektech liší podle potřeb a požadavků zákazníka. Všeobecně se jedná o ostrahu života a zdraví osob a majetku (zákazníka i osob do objektu vstupujících), požárně preventivní činnost, povinnosti a činnosti při evakuaci objektu, informační servis, poskytování první pomoci atd. Každý strážný by měl být trestně bezúhonný, fyzicky zdatný, v případě významnějšího objektu se vyžaduje znalost cizího jazyka (především angličtiny), práce s počítačem, příjemné společenské vystupování, a jiné technické zdatnosti (obsluha základních bezpečnostních technologií).

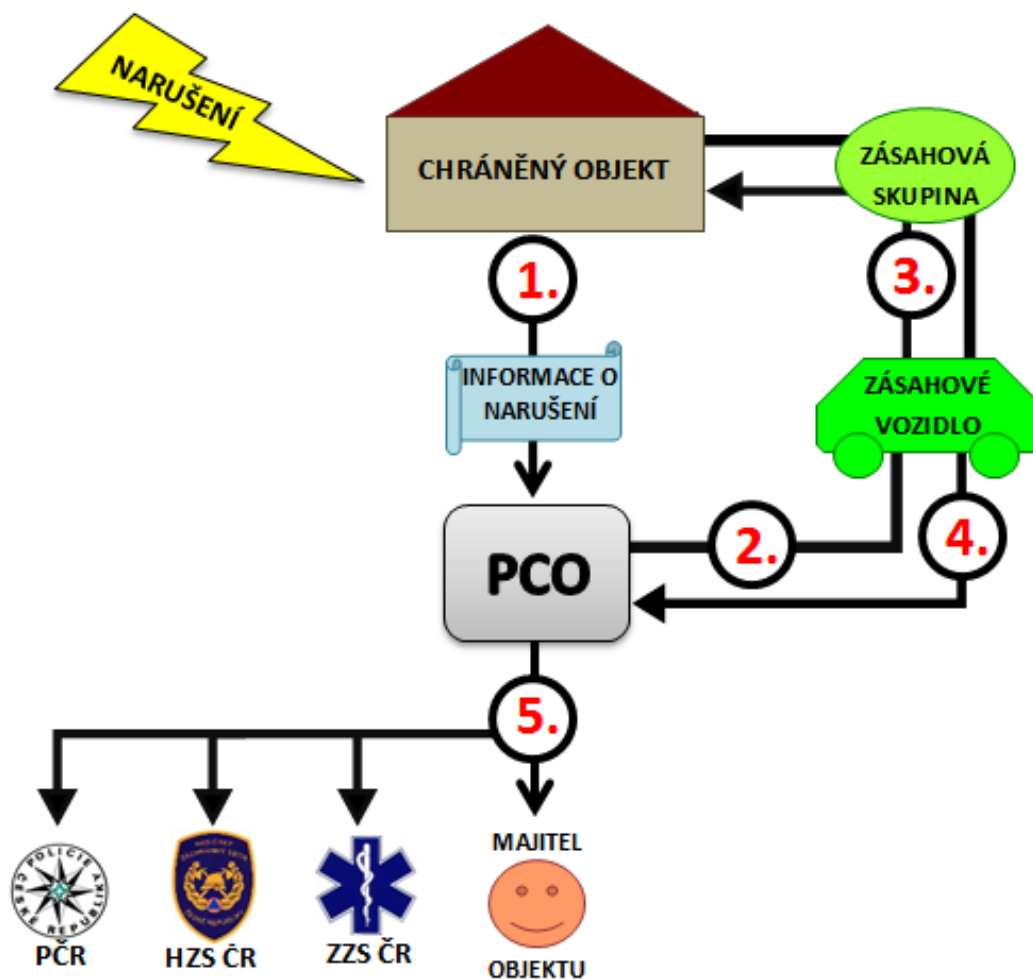
Výstroj a výzbroj strážců se liší podle typu objektu i zabezpečované činnosti. Ostrahu může strážce provádět beze zbraně nebo se zbraní, či za pomoci dalších bezpečnostních prostředků, u nichž je samozřejmostí respektování požadavků daných právními předpisy, platnými pro užívání všech typů ochranných pomůcek. U výstroje se obvykle jedná o uniformu nebo stejnokroj. Stejnokroj je nošen v běžných provozech, průmyslových a logistických prostorách a je nejčastěji složen z černých kapsových kalhot, vojenské obuvi, triček, svetrů, bund a vest. V případě ostrahu hotelů, administrativních budov či obchodních center nosí ostraha společenský oblek.

- **Velitel objektu** se využívá v případech, kdy SBS zajišťuje ostrahu rozlehlejších objektů s vyšším počtem osob. Na tuto pozici jsou kladeny větší nároky a požadavky, než na pozici strážníka. Úkolem velitel objektu je řídit tým podřízených zaměstnanců (strážníků), dohlížet na jejich činnost a trénink a vést jednoduchou administrativu. Co se týče výstroje, velitel nosí stejný oděv jako strážníci.
- **Detektiv**, na rozdíl od strážce, vykonává svoji činnost bez uniformy v civilním oděvu, protože jeho primárním cílem je působit preventivně a nebýt viděn. Jeho práce má spíše represivní charakter. Jde především o odhalování pachatelů majetkové trestné činnosti a je využíván zejména v obchodních řetězcích. [3], [5]

Dálkový dohled je činnost založená na službách, které nabízí pult centralizované ochrany (dále jen „PCO“). Jde o nepřetržité monitorování chráněných objektů za využití všech dostupných bezpečnostních technologií (PCO, kamerový systém atd.).

- **Pult centralizované ochrany** je současně jednou z nejvýznamnějších a nejvyužívanějších služeb SBS, která v sobě spojuje ostrahu fyzickou a elektronickou. Jde o koncové zařízení dálkového dohledu (monitoringu) chráněných objektů. Všem objektům napojeným na PCO je zaručen příjem, přenos a vyhodnocování signálů (např. informace o narušení objektu apod.), vysílaných z bezpečnostních systémů, jako je např. elektronický zabezpečovací systém nebo elektronická požární signalizace.

Obrázek č. 1 znázorňuje schéma napojení PCO, v dnešní době jsou na něj připojeny stovky tisíc domácností, kanceláří a jiných objektů. Služby PCO začínají být stále více atraktivní i pro svoji finanční dostupnost.

Obr. 1 - Schéma napojení pultu centralizované ochrany [Zdroj: upraveno 3]

Pult centralizované ochrany je nepřetržitě obsluhován operačním důstojníkem. Ten spolupracuje se zásahovou jednotkou, kterou v případě potřeby informuje o nutnosti zásahu a vysílá zásahový vůz na místo, kde je signalizováno narušení. Zásahová jednotka ověří stav objektu – zda se jednalo o narušení, nebo naopak zjistí, že se jednalo jen o planý poplach. Po zjištění situace je nejprve informována obsluha PCO a podle potřeby dále PČR (případně ostatní složky IZS) a majitel chráněného objektu. Činnost zásahové jednotky se nazývá patrolovací. Většina SBS v rámci služeb PCO poskytuje svým klientům také námtkové preventivní obhlídky jejich objektů. Hlavními prvky PCO jsou:

- **Dohledové centrum** je místo, kde jsou přijímána a vyhodnocována data z bezpečnostních technologií. V dohledovém centru slouží dispečeri, kteří obsluhují PCO, vyhodnocují a ověřují veškeré přijaté signály a v případě potřeby vysílají na místo zásahovou jednotku, která objekt zkontroluje a případně zadrží pachatele.

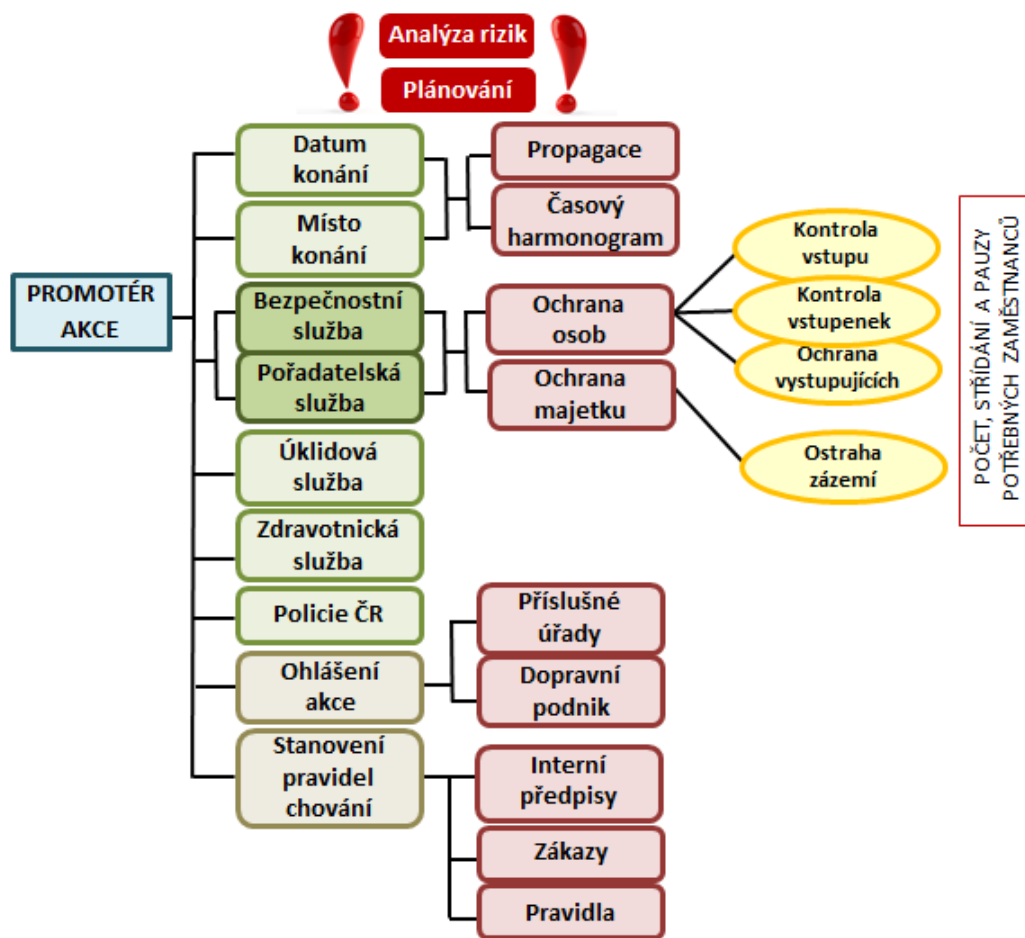
- **Zásahová ostraha** a činnost zásahové jednotky je speciálním produktem v rámci služeb dálkového dohledu (PCO). **Zásahová jednotka** představuje mobilní prvek disponující automobily, motocykly či skútry. Hlavní náplň jejich činnosti tvoří ověřování poplachů, provádění zásahů a zadržování pachatelů trestné činnosti. [3], [5]

4.2.1 Pořadatelská služba

Pořadatelská služba se řadí do služeb Event security, jedná se tedy o služby náhodného charakteru, například o zabezpečení nárazové akce. Pořadatelské služby zajišťují klidný průběh velkých společenských nebo sportovních akcí apod., kde mají na starosti veškeré úkony od kontroly vstupu (vstupenky, detekce nebezpečných předmětů apod.), přes řízení dopravy na parkovišti, usměrňování davů, ochranu účinkujících, až po případné poskytnutí první pomoci, nebo přivolání zdravotnické záchranné služby atd.

Obecně se dá říci, že za pořádanou akci zodpovídá pořadatel nebo majitel objektu, v němž se akce koná. V případě, že vše probíhá v poklidu, není nutná přítomnost PČR, ani není potřeba, aby na místě dohlížela na veřejný pořádek. PČR ze zákona (viz zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR) chrání veřejný pořádek a zodpovídá za bezpečnost osob a majetku na veřejných prostranstvích. Dojde-li tedy k narušení veřejného pořádku při pořádání akce, musí být na místo povolána policie, která učiní opatření k jeho obnovení.

Diskutovaným fenoménem současnosti jsou riziková sportovní utkání, která se ukazují jako velmi závažný problém. Z toho důvodu se ustanovují nová opatření, řešení a různé manuály pro sportovní kluby. Dále byla nastavena spolupráce se státní i městskou policií, která bude v případě potřeby preventivně i regresivně působit přímo na místě, pokud si je pořadatelská služba vyžádá. Další spolupráce je znázorněna na obrázku č. 2.

Obr. 2 - Schéma činností a služeb potřebných k přípravě akce [Zdroj: autorka]

Schéma vykresluje přehled základních služeb a činností, které musí být při pořádání vybrané akce zajištěny. Nejprve je potřeba vše řádně naplánovat a provést analýzu rizik, na jejímž základě se navrhnou opatření, aby se zjištěným rizikům dalo co nejvíce předcházet. Je nutné ohlásit akci příslušným úřadům, zajistit spolupráci se složkami IZS, zejména potom s poskytovateli zdravotnické záchranné služby a s policií. Významné úkoly při zajištění akcí sehrává pořadatelská služba, ať už působící samostatně, nebo v rámci SBS. Dále se plánuje časový harmonogram, rozmístění ostrahy, střídání směn jednotlivých pracovníků apod. [12]

4.2.2 Služby soukromých detektivů

Služby soukromých detektivů jsou jednou z kategorií koncesovaných živností. Činnost soukromých detektivů začíná být stále vyhledávanější a úměrně tomu roste i míra kvalifikovanosti těchto služeb. Hlavním záměrem je především získávání informací, důkazních materiálů a prostředků ve prospěch klienta pro správní či soudní řízení. S tím souvisí i navazování spolupráce mezi soukromými detektivy a právními zástupci.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých koncesovaných živností, definuje detektivní služby jako „*Služby spojené s hledáním majetku a osob, se zjišťováním skutečností, které mohou sloužit jako důkazní prostředky, získáváním informací týkajících se fyzických nebo právnických osob nebo jejich majetkových poměrů, získáváním informací v souvislosti s vymáháním pohledávek, vyhledáváním protiprávních jednání ohrožujících obchodní tajemství, a s tím související sběr dat a jejich vyhodnocování.*“ [19]

Soukromí detektivové, vzhledem k náplni činnosti, kladou velké nároky na **komunikační prostředky**, které musejí zaručovat spolehlivou, rychlou a kvalitní komunikaci mezi sebou i klienty. Nejvyužívanější je telefonní, internetová, rádiová a faxová komunikace. [3]

Detektivní činnost dle zadání klienta je realizována na základě výběru vhodné formy a metody. Klient se obrátí se svým problémem na soukromého detektiva a sdělí mu požadavky. Detektiv podle charakteru situace určí pomocí které formy a metody bude vhodné řešit zadaný úkol. Existují čtyři formy detektivní činnosti:

- **detektivní prověrka** (nejzákladnější forma),
- **detektivní pátrání** (po osobách a věcech),
- **detektivní ochrana** (osob nebo majetku),
- **detektivní vyšetřování**. [14], [9]

Metody detektivní činnosti slouží k usnadnění řešení zadaného úkolu pomocí předem stanoveného systému kroků, úkonů a promyšlených postupů, vedoucích k dosažení vymezeného cíle. Do metod detektivní činnosti spadá:

- detektivní vytěžování,
- detektivní pozorování,
- detektivní obhlídka,
- detektivní informační proniknutí,
- detektivní dezinformace,
- tvorba a prověřování detektivních verzí,
- detektivní vytěžování evidencí, archivů a registrací,
- detektivní legendy. [3], [5]

Samostatnou kapitolou detektivních služeb je **prověrka fyzických a právnických osob**. Jde o velmi využívanou a efektivní službu za relativně nízkou cenu (s ohledem na náročnost). Prověrka fyzické osoby představuje prošetření rodinných, majetkových a společenských poměrů a veřejných aktivit. U právnických osob se prověřují majetkové poměry, podnikatelská činnost, reference a informace z Obchodního rejstříku.

Sledování osob je součástí služeb soukromých detektivů. Slouží zákazníkovi k zajištění neznámých skutečností pomocí sledování (osob, objektů, dějů). Detektivové jsou povinni při provádění sledování osob dodržovat veškerá pravidla ukládaná platnými právními předpisy na ochranu osobních údajů. Praxe rozlišuje dvě formy:

- **přímé sledování**, jehož výhodou je získání obrazového a zvukového záznamu zájmové skutečnosti, nevýhodou je však náročnost technického vybavení a vyšší náklady a nároky kladené na čas i detektiva, který jej provádí,
- druhá forma je **monitoring**, který v současné době stále více nahrazuje přímé sledování. Je mnohem spolehlivější, cenově přijatelnější, méně náročný a poskytuje srovnatelné záznamy sledované skutečnosti. [3], [6], [11], [30]

4.3 Bezpečnostní technologie při ochraně osob a majetku

Trendem současné doby je využívat nové technologie ve všech možných oblastech, je tomu tak i v oblasti privátní bezpečnosti. Bezpečnostní technologie pomáhají při ochraně osob a majetku, a proto neodmyslitelně patří do nabídky služeb SBS. Využití najdou ve dvou hlavních oblastech, při zabezpečení budov, prostor (elektronické zabezpečení objektů), a lidí (elektronické zabezpečení osob, elektronická ostražka).

Elektronický průmysl dynamicky roste a dochází ke stále většímu využití bezpečnostních technologií i v oblasti SBS, například při zefektivnění práce fyzické ostražky či při jejím plném nahrazení moderními technologiemi. Svým zákazníkům SBS nabízejí vytvoření projektu, instalaci zařízení i servis, revizi a opravy. Rozhodujícím faktorem při návrhu zabezpečení bezpečnostními technologiemi je finanční stránka, ta ovšem limituje možnosti kvality zabezpečení (např. rychlost reakce zařízení, kvalita záznamů apod.). Existuje velké množství bezpečnostních technologií a zařízení elektronického zabezpečení (detektory, čtečky, rentgeny, termokamery, bezpečnostní rámy, prvky perimetrické ochrany atd.).

Perimetrická neboli **obvodová ochrana** souvisí se zabezpečením objektů, zejména v případě velkých areálů, komplexů budov, letišť, elektráren, průmyslových podniků apod. Záměrem perimetrické ochrany je včasné detekování narušitelů střeženého prostoru dříve před tím, než jej stihnou ohrozit. Prvky obvodové ochrany musejí být velmi odolné a především také nezávislé na klimatických podmínkách. V současné době existují například různé infračervené detektory, mikrovlnné závory, snímače vibrací, deformační senzory, videodetektory pohybu atd. [3], [5]

4.3.1 Elektronické zabezpečení objektů

Elektronické zabezpečení objektů se prvořadě zaměřuje na komplexní ochranu majetku (objektů), potažmo i osob, které se v zabezpečovaných objektech vyskytují. Cílem je zabránit vniknutí nežádoucích osob a vnesení nežádoucích předmětů do chráněného prostoru, případně zabránit jinému poškození. Služby elektronického zabezpečení objektů jsou v nabídkách SBS velice žádané, neustále se zdokonalují a mezi ty nejzákladnější patří:

Elektronická požární signalizace (EPS) slouží k včasné detekci a lokalizaci požáru. Je složena z vyhodnocovací ústředny, koncového zařízení, požárního hlásiče, případně doplňujícího zařízení, které samo dokáže zabránit šíření požáru (sprinkler), nebo usnadní evakuaci (protipožární únikové dveře). Elektronická požární signalizace bývá napojena na PCO. V případě, že dojde k nežádoucímu hoření, požární hlásiče signalizují na ústředně požár, jsou spuštěny sirény, přes PCO je informována místní jednotka požární ochrany a majitel, a jsou automaticky otevřeny protipožární dveře. V případě, že jsou v objektu instalována samočinná hasicí zařízení, je zahájeno hašení. [4], [35]

Elektronický zabezpečovací systém (EVS) je soustava čidel a ústředna. Ve chvíli, kdy dojde k narušení čidla, je přenesen elektronický signál na ústřednu, která spustí poplach. Ten může mít několik forem - může vyslat signál na PCO, SMS zprávu majiteli objektu, nebo spustit sirénu, či kombinace více forem. Elektronický zabezpečovací systém je jednou z nejrozšířenějších bezpečnostních technologií využívaných v praxi. Je dnes téměř běžně dodáván jako základní vybavení domů či bytů, i se smluvně sjednaným napojením na PCO.

Kamerový systém je významný prvek bezpečnostního systému. Je to soustava záznamových zařízení (kamer), monitorů, uložiště dat a dalších zařízení (např. detektory). Výstupy z kamerového systému se on-line přenášejí a zobrazují na monitorech, které jednak

nepřetržitě sledují zaměstnanci fyzické ostrahy v rámci dálkového dohledu z dohledového centra, nebo přímo v objektu. Slouží především pro prevenci kriminality, identifikaci osob, ale také jako bezpečnostní dohled nad pracovníky a pracovními procesy.

Moderní kamerové systémy mají téměř neomezené možnosti, mohou zaznamenávat a přenášet kvalitní obraz i zvuk, automaticky vyhodnocovat záznam podle biometrických znaků, či identifikovat jednotlivce. Kamerové systémy jsou běžně využívány v soukromém sektoru i státními a městskými policisty (sledování dopravní situace). Při pořizování záznamů je SBS povinná řídit se pravidly dle zákona o ochraně osobních údajů. [1]

Přístupový systém (ACS) je technologie, která je hojně využívána v objektech s větším pohybem osob. Přístupové systémy jsou tvořeny ústřednou (počítačem), čtečkou a mechanickým zařízením, kterým jsou dveře či turniket. Přístupové systémy jsou využívány za účelem zamezení vstupu do míst, kam není povolen vstup osobám bez oprávnění. Nejčastěji se s těmito systémy setkáváme v administrativních budovách či hotelech a školách.

Elektronická kontrola vstupu (EKV) lze definovat jako „*Souhrn elektrických a mechanických prvků sloužících k omezení a kontrole pohybu osob*“. Jedná se o přístupový systém, který úspěšně nahrazuje klíče a využívá se všude tam, kde je nutné zabezpečit přístup do objektu. **Elektronická kontrola vstupu – docházkový systém** je nejčastěji využíván zaměstnavateli pro kontrolu zaměstnanců (evidence příchodů/odchodů, dodržování předepsané pracovní doby). Každý zaměstnanec má vlastní jedinečný přístupový čip, po jehož přiložení k přístupovému terminálu je okamžitě rozpoznán a zaznamenán. [3], [5]

4.3.2 Elektronické zabezpečení osob

Elektronické zabezpečení osob zahrnuje technologie ke kontrole lidí v určitém objektu či prostoru, které je možné využít k zajištění bezpečnosti těchto osob a při řešení nastalé nežádoucí mimořádné situace:

- **Lokalizace osob** se provádí s využitím technologií (bezdrátová síť Wi-Fi nebo GPS modul spolu s GPRS jednotkou pro komunikaci), jejichž výběr záleží na rozlehlosti objektu.
- **Bezpečnostní rámy a detektory** jsou bezpečnostní prvky, které detekují možné zdroje ohrožení. Rozlišujeme **bezpečnostní detektory** dostatečně citlivé pro odhaleení zbraně a přitom eliminující detekci malých kovových předmětů (klíče, spony, mince) a **speciální detektory** určené právě pro detekci malých kovových prvků (žiletky).

- **Detekce zbraní** zahrnuje bezpečnostní rámy, ruční detektory a personální rentgeny. Nejčastěji se můžeme setkat s průchozími rámy. Osoba projde, a pokud rám signalizuje přítomnost nežádoucího předmětu, použije se ještě ruční detektor kovu, kterým se určí přesné místo, kde je předmět ukryván. Personální rentgeny (méně časté), obsluha díky nim okamžitě vidí, co všechno mají kontrolované osoby u sebe.
- **Detekce nebezpečných látek** se zaměřuje na odhalování výbušnin a radioaktivních látek zejména v rizikových objektech (letišť, nádraží). S detekováním nebezpečných látek se nesetkáváme běžně, je k němu potřeba speciálních zařízení. [3]

4.4 Bezpečnostní poradenství a management

Bezpečnostní poradenství a management tvoří samostatnou skupinu služeb SBS, která je nejobjemnější, protože integruje a využívá všechny činnosti a služby popsané v předešlých kapitolách. Spadají sem činnosti od tvorby krizových plánů přes vyhledávání bezpečnostních rizik, až po nastavování bezpečnostních opatření k eliminaci nalezených rizik. Jmenovitě do této kategorie spadají služby jako:

- krizový management,
- tvorba bezpečnostní politiky společnosti,
- tvorba bezpečnostních auditů a analýz, reportů a zpráv,
- hodnocení rizik a tvorba bezpečnostních opatření,
- bezpečnostní školení a tréninky,
- testy integrity bezpečnostního systému,
- tvorba a správa objektové bezpečnostní dokumentace. [3]

5 SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY A JEJICH VÝZNAM A ÚLOHA PŘI OCHRANĚ OBYVATELSTVA

Nejprve je nutné si vymezit působnost ochrany obyvatelstva, místo a úlohu SBS v souvislosti s ochranou obyvatelstva a vytyčit úseky, kde by se SBS mohly v budoucnu více angažovat. Na schématu (obrázek č. 3) je přehledně znázorněna působnost ochrany obyvatelstva a ochrany osob a majetku, jakožto významné oblasti činností SBS, která v podstatě přispívá k ochraně obyvatelstva nad rámec toho, co garantuje stát.

Obr. 3 - Ochrana obyvatelstva vs. ochrana osob a majetku [Zdroj: autorka]

Z obrázku vyplývá, že k neustálému bezpečí občanů ČR je zapotřebí ochrany obyvatelstva i ochrany osob a majetku. Zjednodušeně lze říci, že za normálních okolností se o bezpečnost lidí a jejich majetku mohou starat SBS (jen v případě vlastní iniciativy a zájmu lidí). Naopak při vzniku mimořádné události (dále jen „MU“) či jiného nežádoucího stavu (stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu, válečný stav) přichází na řadu ochrana obyvatelstva. Tu je povinen občanům zajistit stát, který je podle charakteru mimořádné události zastoupen složkami integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“), armádou, ministerstvy či krajem.

Kdo chce permanentní bezpečí v "klidu i neklidu", musí být iniciativní a investovat do preventivních bezpečnostních opatření. Ideální situací by bylo, kdyby jedinci i společnost přistupovali k bezpečnosti tak prozíravě, že by do prevence bezpečnosti investovali pravidelně. Skutečnost je však zatím taková, že většina lidí i firem prevenci nepřikládá žádný význam. Teprve ve chvíli, kdy dojde např. k narušení jejich majetku (vloupání, poškození, krádež apod.) si uvědomí, že by bylo výhodnější této nepříjemné události předcházet. V tu chvíli je však pozdě a náklady na uvedení do původního stavu se násobí. Je třeba zaplatit jednak nápravu, ale navíc také pořídit zabezpečení, aby se zabránilo recidivě.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů, ustanovuje Ministerstvo vnitra (dále jen „MV“) ČR, jako ústřední orgán pro oblast ochrany obyvatelstva, IZS a přípravu na MU. Ministerstvo vnitra dále rozkládá odpovědnost na zbylé úrovně veřejné státní správy a vymezuje úlohu základních složek IZS, především pak Hasičského záchranného sboru (dále jen „HZS“), jakožto nejvýznamnější složky.

Na civilní úrovni ochrany obyvatelstva, tedy spíše na úrovni civilní ochrany, mohou zastávat významnou roli i SBS. Zejména v organizacích, ve kterých plní úkoly ostrahy, mají na starost zabezpečit preventivní činnost a evakuační aktivity v případech, které ohrožují život a zdraví zaměstnanců právnických a podnikajících fyzických osob veřejného i státního sektoru. Konkrétně se jedná o tyto činnosti:

- evakuační a ochranná opatření,
 - usměrňování pohybu osob při evakuaci,
 - kontrola počtu evakuovaných osob,
 - ochrana evakuovaného majetku a zvířat,
- zamezení vstupu nepovolaných osob na místo vzniku MU (mimo složky IZS apod.)
- činnosti požární prevence a požární ochrany při vzniku MU různého charakteru,
- ohlašování vzniku MU, vyhlásování varovných signálů a jejich ukončení,
- povolávání složek IZS,
- součinnost se složkami IZS do příchodu majitele či statutárního zástupce, apod.
- informování a komunikace s velitelem zásahu o situaci v podniku (v případech, kdy není přítomna jiná pověřená osoba, majitel, statutární zástupce apod.)
- informování majitele objektu o případném narušení, atd.

Charakter těchto služeb vždy závisí na konkrétní domluvě mezi majitelem (vlastníkem, statutárním zástupcem) firmy nebo objektu a SBS, které se smluvně dohodnou. Jedná se o činnost nad rámec obecného vnímání SBS, přesto však o činnost velmi významnou pro oblast ochrany obyvatelstva, případně zvířat a materiálu. [16], [23]

Funkce kontroly vstupu a výstupu osob při evakuaci - systém kontroly vstupu je propojen s ostatními bezpečnostními prvky. V případě ohlášení MU (únik plynu, vznik požáru apod.) dochází k automatickému uvolnění únikových východů, otevření mechanických zábran či protipožárních dveří. Právě kvůli automatickému zprůchodnění jsou kontrolované východy při evakuaci tak výhodné a přínosné. Podmínkou však zůstává úplnost nainstalovaných technických prvků v objektu.

6 ANALÝZA VYBRANÝCH RIZIK V ČINNOSTI SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB

Po analyzování činností a oblasti působení SBS (viz předchozí kapitoly) jsem si pro posouzení a analýzu rizik vybrala činnost pořadatelské služby, která se mi jeví jako nejrizikovější. Provozování pořadatelské služby představuje významný perspektivní směr a úkol soukromých bezpečnostních služeb. Vzhledem k problémovosti a náročnosti zabezpečení velkých společenských, kulturních či sportovních akcí, přináší práce pořadatelské služby velká rizika.

Pro analýzu rizik jsem si vybrala v poslední době nejvíce diskutovaná riziková sportovní utkání. Nejprve jsem si sestavila seznam aktiv a hrozeb, které jsou spojeny se sportovním utkáním, konkrétně fotbalovým zápasem. Jednotlivým hrozbám jsem poté v programu Riskan přiřadila hodnoty pravděpodobnosti a z nich vznikla matice rizik.

6.1 Riziková utkání – aktiva a hrozby

Z množství akcí, které spadají do oblasti působení pořadatelské služby, jsem si pro analýzu rizik vybrala konkrétní příklad rizikového utkání ve fotbale. Ve smyšleném zápase dvou fiktivních týmů profesionální národní soutěže jsou zmapována možná rizika. Prvním důležitým krokem před samotnou analýzou bylo vymezení rozsahu hodnot jednotlivých prvků, maxima a mezí (obrázek č. 4).

Analýza	* SBS_BcP
Název	* Rizikové sportovní utkání
Rozsah hodnot aktiv	* A.Rozsah aktiv 0-5
Rozsah pravděpodobností hrozeb	* A.Rozsah hrozeb 0-6
Rozsah zranitelností	* A.Rozsah zranitelnosti 0-3
Maximální hodnota	* 90
Dolní mez červené	* 60
Dolní mez oranžové	* 30

Obr. 4 - Rozsah hodnot pro aktiva, hrozby a zranitelnost
[Zdroj: software Riskan od firmy T-soft, UTB, FLKŘ. Práce autorky, 2015]

Dále bylo potřeba si jednotlivé stupně hodnocení pojmenovat, aby bylo jejich využití správné a přehledné. Podle tabulek s číselníky (obrázek č. 5) je orientace mnohem snazší.

HODNOTA AKTIVA		PRAVDĚPODOBNOST HROZBY	
0	zanedbatelná	0	žádná
1	velmi nízká	1	zanedbatelná
2	nízká	2	nízká
3	střední	3	střední
4	vysoká	4	vysoká
5	velmi vysoká	5	velmi vysoká
		6	jistá

ZRANITELNOST AKTIVA		VÝSLEDNÉ RIZIKO	
0	Žádná	Nízké	0 - 30
1	Nízká	Střední	31 - 60
2	Střední	Vysoké	61 - 90
3	Vysoká		

MAXIMÁLNÍ MOŽNÉ RIZIKO	90
------------------------	----

Obr. 5 - Číselníky hodnot pro klasifikaci aktiv, hrozeb a rizik
[Zdroj: software Riskan od firmy T-soft, UTB, FLKŘ. Práce autorky, 2015]

Při sestavování seznamů jsem kalkulovala s více či méně možnými hrozbami (tabulka č. 3) a přihlížela k více či méně významným rizikovým faktorům, které by mohly ohrožovat vybraná aktiva (tabulka č. 2), kterým jsou již přiřazeny hodnoty podle významu.

Tabulka 2 - Seznam vybraných aktiv a jejich hodnoty

Zkratka	Název	Hodnota
AKTIVA - CELKEM		3
Os	Osoby	3
NDF	Návštěvníci, diváci, fanoušci	5
HTR	Hráči, trenéři, rozhodčí	5
Ma	Majetek	2
FS	Fotbalový stadion	4
HP	Hrací plocha	2
TS	Tribuny, sedačky	3
St	Střídačky	1
ZWCB	Zařízení, WC, bufet	2

[Zdroj: software Riskan od firmy T-soft, UTB, FLKŘ. Práce autorky, 2015]

Tabulka 3 - Seznam vybraných hrozeb a jejich hodnoty

Zkratka	Název	Hodnota
TČ	Trestná činnost a ostatní přestupky	8
Vý	Výtržnictví	6
Va	Vandalismus	5
Kr	Krádeže	3
KPD	Konzumace a prodej drog	2
NVNP	Nepovolené vnášení nebezpečných předmětů	4
NVP	Nepovolené vnášení pyrotechniky	5
NVFZ	Neoprávněný vstup fanoušků do zázemí hráčů	1
Ko	Komplikace	4
ZD	Ztráta dítěte	4
ÚPCN	Úraz příslušníka cizí národnosti	3
OFCN	Opií fanoušci cizí národnosti s jazykovou bariérou	2
ŠRP	Špatné rozmístění pracovníků SBS (pořadatelské služby)	2
ZPVP	Znemožnění průchodu všemi výstupy	3
Ne	Nedostatky	3
ŽZP	Žádné zvláštní pravomoci SBS (pořadatelské služby)	3
MpKV	Málo pracovníků SBS na kontrolu vstupu	1
MpOH	Málo pracovníků SBS na ochranu hráčů	2
MpOZ	Málo pracovníků SBS na ostrahu zázemí hráčů	1
PKS	Překročení kapacity stadionu	3
PDP	Poškození dobré pověsti	2
PDP _h	Hráčů	2
PDP _s	Sportu	1
PDP _k	Klubu	2
PIS	Poškození image SBS	1
ZAP	Zneužití akce k propagaci politických či náboženských aktivit	1
Ne	Nespokojenost	1
NeZS	Se zázemím stadionu	1
NeVZ	Nespokojenost s výsledky zápasu	1
Ag	Agresivita (hráčů i fanoušků)	5
Vh	Vhazování předmětů na hrací plochu	4
Út	Úmyslné útoky, napadení, poranění	3
HP	Házení pyrotechniky na hrací plochu	5
Zr	Zranění (hráčů i fanoušků)	4
Sam	Samovolné zranění bez cizího zavinění	4
Úm	Úmyslné zranění	2

[Zdroj: software Riskan od firmy T-soft, UTB, FLKŘ. Práce autorky, 2015]

6.2 Analýza rizik fotbalového utkání

Vytvořené seznamy aktiv a hrozeb byly číselně ohodnoceny (tabulky č. 2, 3). Aktivům byla přiřazena čísla 0 – 5 podle hodnoty, kdy 0 představovala zanedbatelný a 5 naopak velmi významný prvek. Hrozby se hodnotily z hlediska pravděpodobnosti čísla od 0 (nepravděpodobné) až po 6 (jisté). Při postupném posuzování zranitelnosti aktiv vůči jednotlivým hrozbám byly použity 4 stupně (žádná - vysoká zranitelnost). Výsledkem je přehledná matice rizik (tabulky č. 4, 5), na níž jsou červeně znázorněna slabá místa a rizikové oblasti.

Tabulka 4 - První část výsledné matice rizik z programu Riskan

		Aktiva		AKTIVA - CELKEM		Osoby	Navštěvníci, diváci, fanoušci	Hráči, trenéři, rozhodčí	Majetek	Fotbalový stadion	Hrací plocha	Tribuny, sedačky	Střídačky	Zařízení, WC, bufet
				Os	NDF	HTR	Ma	FS	HP	TS	St	ZWCB		
Hodnoty aktiv		5	5	5	5	4	4	2	3	1	2			
<input type="button" value="Generátor grafů"/> <input type="button" value="Export do XML"/>				velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	velmi vysoká	vysoká	vysoká	nízká	střední	velmi nízká	nízká	
Hrozby		Pravděpodobnost												
HROZBY - CELKEM		6	jistá	90	90	60	90	60	60	24	54	5	30	
Te	Terorismus	2	nízká	30	30	30	30	8	8	0	6	2	4	
VB	Výhrůzka bombou	2	nízká	30	30	30	30	8	8	0	6	0	4	
Po	Požár	5	velmi vysoká	50	50	50	50	40	40	10	15	0	20	
KTZ	Kvůli technické závadě	2	nízká	20	20	20	20	16	16	0	6	0	8	
KP	Kvůli pyrotechnice	5	velmi vysoká	50	50	50	50	40	40	10	15	0	20	
ÚZ	Úmyslné zapálení (žhářství)	2	nízká	10	10	10	10	8	8	0	0	0	8	
TČ	Trestná činnost a ostatní přestup	6	jistá	90	90	60	90	60	60	20	54	5	30	
Vý	Výtržnictví	6	jistá	90	90	60	90	54	48	0	54	0	24	
Va	Vandalismus	5	velmi vysoká	60	0	0	0	60	60	20	45	5	30	
Kr	Krádeže	3	střední	30	30	30	15	12	12	0	0	0	6	
KPD	Konzumace a prodej drog	2	nízká	10	10	10	0	4	0	0	0	0	4	
NVNP	Nepovolené vnášení nebezpečných předmětů	4	vysoká	40	40	20	40	0	0	0	0	0	0	
NVP	Nepovolené vnášení pyrotechniky	5	velmi vysoká	50	50	50	50	20	20	0	15	0	10	
NVZ	Neoprávněný vstup fanoušků do hřiště	1	zanedbatelná	5	5	0	5	2	0	2	0	0	2	

[Zdroj: software Riskan od firmy T-soft, UTB, FLKŘ. Práce autorky, 2015]

Tabulka 5 - Druhá část výsledné matice rizik z programu Riskan

Ko	Komplikace												
		4	vysoká	30	30	30	30	8	8	0	0	0	0
ZD	Ztráta dítěte	4	vysoká	20	20	20	0	0	0	0	0	0	0
ÚPCN	Úraz příslušníka cizí národnosti	3	střední	15	15	15	0	0	0	0	0	0	0
OFCN	Opilí fanoušci cizí národnosti s ja	2	nízká	20	20	10	20	0	0	0	0	0	0
ŠRP	Špatné rozmístění pracovníků SBS	2	nízká	10	10	10	10	8	8	0	0	0	0
ZPVP	Znemožnění průchodu všemi výst	3	střední	30	30	30	30	0	0	0	0	0	0
Ne	Nedostatky	3	střední	30	30	15	30	12	12	0	0	0	6
ŽZP	Žádné zvláštní pravomoci SBS (p	3	střední	30	30	15	30	12	12	0	0	0	6
MpKV	Málo pracovníků SBS na kontrolu	1	zanedbatelná	5	5	5	0	4	4	0	0	0	0
MpOH	Málo pracovníků SBS na ochranu	2	nízká	10	10	10	0	0	0	0	0	0	0
MpOZ	Málo pracovníků SBS na ostrahu	1	zanedbatelná	5	5	0	5	4	4	0	0	0	2
PKS	Překročení kapacity stadionu	3	střední	15	15	15	15	12	12	0	0	0	6
PDP	Poškození dobré pověsti	2	nízká	10	10	0	10	0	0	0	0	0	0
PDPH	Hráčů	2	nízká	10	10	0	10	0	0	0	0	0	0
PDPs	Sportu	1	zanedbatelná	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PDPk	Klubu	2	nízká	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PIS	Poškození image SBS	1	zanedbatelná	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZAP	Zneužití akce k propagaci politick	1	zanedbatelná	5	5	5	5	0	0	0	0	0	0
Ne	Nespokojenost	1	zanedbatelná	5	5	0	5	4	4	0	0	0	0
NeZS	Se zázemím stadionu	1	zanedbatelná	5	5	0	5	4	4	0	0	0	0
NeVZ	Nespokojenost s výsledky zápas	1	zanedbatelná	5	5	0	5	0	0	0	0	0	0
Ag	Agresivita (hráčů i fanoušků)	5	velmi vysoká	75	75	30	75	40	40	24	18	0	12
Vh	Vhazování předmětů na hrací plo	4	vysoká	60	60	0	60	32	32	24	0	0	0
Út	Úmyslné útoky, napadení, poran	3	střední	30	30	30	30	24	24	12	18	0	12
HP	Házení pyrotechniky na hrací plo	5	velmi vysoká	75	75	25	75	40	40	20	0	0	0
Zr	Zranění (hráčů i fanoušků)	4	vysoká	40	40	40	40	0	0	0	0	0	0
Sam	Samovolné zranění bez cizího za	4	vysoká	40	40	40	40	0	0	0	0	0	0
Úm	Úmyslné zranění	2	nízká	20	20	20	20	0	0	0	0	0	0

[Zdroj: software Riskan od firmy T-soft, UTB, FLKŘ. Práce autorky, 2015]

Z matice rizik vyplývá, že nejohroženějšími aktivy jsou jednoznačně přítomní lidé, na prvním místě hráči a hned za nimi fanoušci. Z majetku se jako nejvíce ohrožený jeví samotný stadion a tribuny s návštěvníky. Naproti tomu lidé (fanoušci) představují také největší hrozbu. Jejich agresivita, výtržnictví a nevhodné chování totiž signalizují nejslabší místa při posuzování rizikového utkání.

6.3 Vyhodnocení analýzy rizik

Výsledná matice rizik (tabulky č. 4, 5) červeně znázorňuje nejrizikovější místa v problematice rizikových fotbalových utkání. Na ty bude zaměřeno i výsledné hodnocení rizik. Jednotlivé červené prvky signalizují pomyslné výstražné světlo, které je třeba co nejdříve a nejúčinněji eliminovat. K tomuto záměru budou navržena doporučení pro změnu.

6.3.1 Nejohroženější aktiva

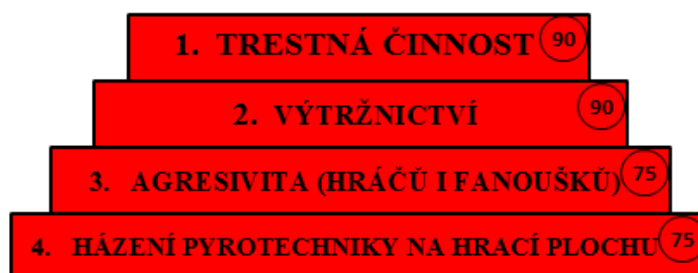
Nejohroženějšími a zároveň nejcennějšími aktivy jsou podle výsledné matice osoby, které jsou přítomny na řešených sportovních utkáních. Může se jednat jak o samotné hráče, kteří mohou v extrémních případech představovat dokonce cíl útoku agresivních fanoušků, nebo může jít o právě zmíněné fanoušky, kteří se spíše ohrožují sami mezi sebou. Z hlediska míry ohroženosti se hned za návštěvníky nachází majetek stadionu (tribuny, sedačky a samotný fotbalový stadion - obrázek č. 6).

Obr. 6 - Pomyslný žebříček nejohroženějších aktiv [Zdroj: autorka]

6.3.2 Nejzávažnější hrozby představující rizika

Nejvýznamnějšími hrozbami pro stanovená aktiva jsou podle rizikového kalkulátoru především trestná činnost, výtržnictví, agresivita fanoušků i hráčů, a také házení pyrotechniky na hrací plochu (obrázek č. 7). Vyjmenované hrozby se s určitou pravděpodobností mohou změnit v závažné riziko (obrázek č. 8). Rizika je potřeba znát, analyzovat, počítat s nimi a navrhnout k nim potřebná opatření, aby se zabránilo vzniku nežádoucích ohrožení nebo poškození stanovených aktiv.

Obr. 7 - Pomyslný žebříček nejzávažnějších hrozeb [Zdroj: autorka]

Obr. 8 - Schéma znázorňující nejzávažnější hrozby, znamenající určité riziko [Zdroj: autorka]

Přítomnost nějaké hrozby nám značí, že při jejím přehlédnutí nebo zanedbání může dojít ke vzniku nebezpečí, rizika. Proto je vztah mezi hrozbou a rizikem závislý na analýze rizik. Pokud jsou nám známy všechny hrozby, počítáme i s riziky, kterými nám hrozí. V opačném případě budou rizika neočekávaná a o to více nebezpečná.

Hrozící trestná činnost jako např. krádeže, vandalismus nebo výtržnictví představuje především riziko v podobě porušování předpisů. Výtržnictví samo o sobě může mít za následek mimo narušování veřejného pořádku také poškození majetku. Další hrozbou je agresivita hráčů a fanoušků, která společně s házením pyrotechniky na hrací plochu je nejvíce riziková tím, že při ní může dojít ke zraněním.

6.3.3 Rizika pro pořadatelskou službu

Pořadatelská služba v některých případech plně zodpovídá za organizaci, řízení a klidný průběh akce (sportovní události). Některá výše jmenovaná rizika se přímo vztahují k pořadatelské službě (tabulka č. 6, kde jsou znázorněna červeně). Jinými slovy, všechno, co nějakým způsobem ohrožuje pořádanou akci, je rizikem pro pořadatelskou službu, která má na starost akci zabezpečit, znát a analyzovat možná rizika a připravit se na jejich řešení.

Červeně zvýrazněné hrozby v tabulce znázorňují oblasti, na které by se měla pořadatelská služba nejvíce zaměřit při plánování akce. Jedná se o riziková místa, která je potřeba znát, abychom je mohli redukovat a postupně eliminovat. Hrozby se samozřejmě mohou mírně lišit podle charakteru pořádané události, ale vždy je zapotřebí počítat i s těmi nejméně pravděpodobnými.

Tabulka 6 - Rizika vztahující se k pořadatelské službě (znázorněna červeně)

Terorismus
Výhružka bombou
Požár
Kvůli technické závadě
Kvůli pyrotechnice
Úmyslné zapálení (žhářství)
Trestná činnost a ostatní přestupky
Výtržnictví
Vandalismus
Krádeže
Konzumace a prodej drog
Nepovolené vnášení nebezpečných předmětů
Nepovolené vnášení pyrotechniky
Neoprávněný vstup fanoušků do zázemí hráčů
Komplikace
Ztráta dítěte
Úraz příslušníka cizí národnosti
Opilí fanoušci cizí národnosti s jazykovou bariérou
Špatné rozmístění pořadatelů a pracovníků SBS
Znemožněný průchod všemi výstupy
Nedostatky
V počtu pracovníků SBS potřebných pro kontrolu vstupu
V počtu pracovníků SBS potřebných pro ochranu hráčů
V počtu pracovníků SBS potřebných pro ostrahu zázemí hráčů
Poškození dobré pověsti sportu
Poškození dobré pověsti klubu
Poškození dobré pověsti hráčů
Poškození image SBS kvůli nezvládnutí zabezpečení
Zneužití akce k propagaci politických nebo náboženských aktivit
Nespokojenost fanoušků se zázemím stadionu
Nespokojenost fanoušků s výsledkem zápasů
Překročení kapacity stadionu
Žádné zvláštní pravomoci pořadatelské služby
Agresivita (hráčů i fanoušků)
Vhazování předmětů na hrací plochu
Úmyslné útoky, napadení, poranění
Házení pyrotechniky na hrací plochu
Zranění (hráčů i fanoušků)
Samovolné zranění, bez cizího zavinění
Úmyslné zranění

[Zdroj: autorka]

Pořadatelská služba musí dopředu znát prostor, kde se bude akce konat, aby mohla zmapovat a analyzovat možná rizika, kterými vzhledem k prostoru může být např. nedostatečná kapacita, neprůchodnost únikových cest nebo technické nedostatky. Dále je potřeba zajistit dostatečný počet pracovníků (pro kontrolu vstupenek, kontrolu osob při vstupu, bezpečnostní dohled, ostraha majetku, apod.), kteří pokryjí všechny činnosti potřebné k zajištění klidného průběhu akce.

Po zmapování rizikových míst je důležité učinit všechna opatření k zabránění jejich vzniku. U hrozeb jako terorismus, výhružka bombou, požár, zranění či další situace, se kterými se počítá, ale jejich výskyt je nevyzpytatelný, se musejí vytvořit scénáře pro jejich řešení. Jedná se o postupy a metody, jakými se bude riziko redukovat a odstraňovat.

7 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Cílem této kapitoly je navrhnout redukci zjištěných vybraných rizik a doporučení pro změnu. Na základě výsledků analýzy rizik byla stanovena nejohroženější aktiva a nejzávažnější hrozby, které by mohly vést ke vzniku rizika, s více či méně závažnými dopady.

7.1.1 Redukce zjištěných vybraných rizik

Rizika je možné redukovat až ve chvíli, kdy nám jsou zcela známa. K jejich poznání nám slouží analýza rizik. V případě rizikového fotbalového utkání jsem navrhla tyto způsoby redukce:

- redukce rizika prevencí (předcházet vzniku vyhrocených rizikových situací),
- vyhnoutí se riziku (např. zamezit vstup agresivním fanouškům),
- eliminace rizika (např. zabránit vstupu s předměty, které mohou způsobovat ohrožení).

7.1.2 Doporučení pro změnu

Vyhodnocení analýzy rizik nám poskytlo celkový přehled slabých míst v zabezpečení fotbalového utkání, respektive rizikových oblastí pro pořadatelskou službu. Pro tyto rizikové oblasti jsem navrhla tato doporučení pro změnu:

- zpřísnění vnitřních předpisů a pravidel pro chování návštěvníků na stadionu,
- zpřísnění kontrol a prohlídek všech vstupujících osob, za účelem zabránit vnášení nebezpečných předmětů a pyrotechniky na stadion,
- přehled o známých agresorech a recidivistech ohrožujících klidný průběh utkání,
- kontrola nad agresory a recidivisty, omezování jejich přístupu na vybrané zápasy, či úplné zamezení vstupu na všechna sportovní utkání na všech sportovištích,
- zpřísnění sankcí a trestů za ohrožování veřejného pořádku na sportovních utkáních,
- využívání všech dostupných technologií pro detekci nebezpečných předmětů a pyrotechniky v plném rozsahu a s co největší úspěšností.

Výše zmíněná doporučení platí konkrétně pro pořadatelskou službu při zabezpečení vybrané akce, v tomto případě rizikového fotbalového zápasu. Všeobecná doporučení jsou okrajově popsána v 8. kapitole formou prognózování perspektiv.

8 PERSPEKTIVY VÝVOJE SOUKROMÉ BEZPEČNOSTI V ČESKÉ REPUBLICCE

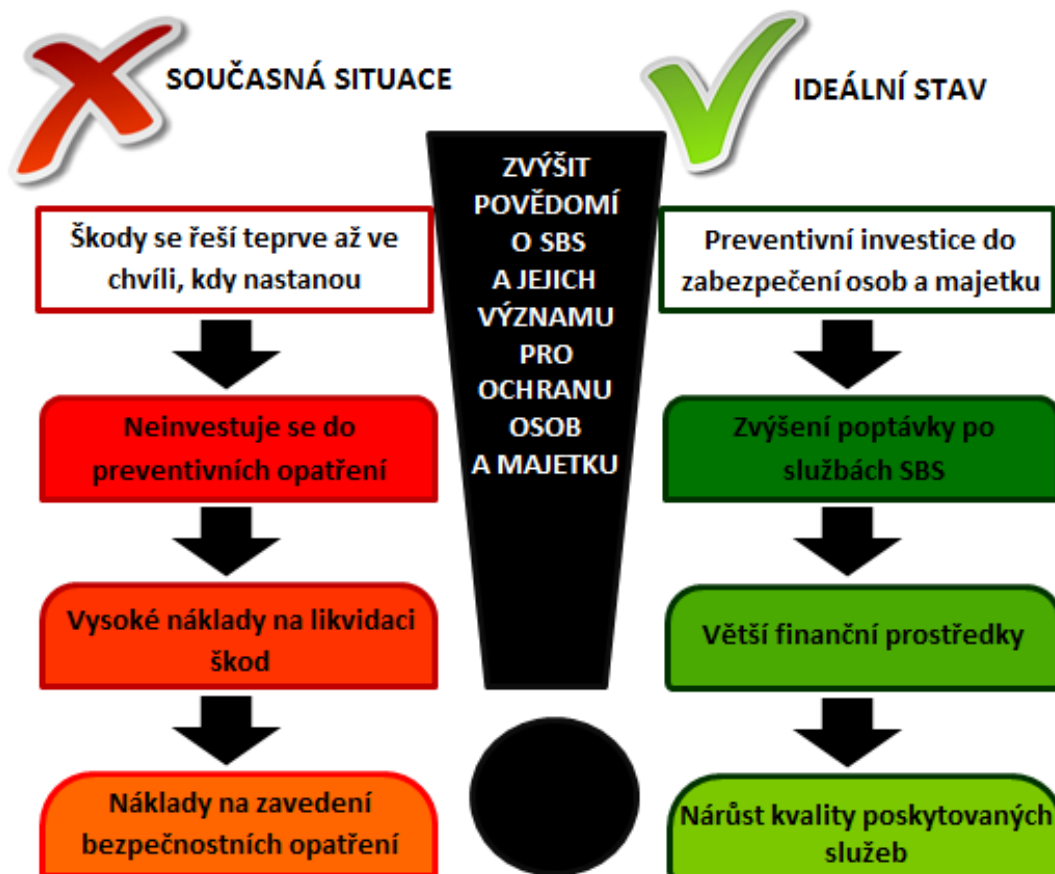
Směr vývoje jakékoliv oblasti nebývá dopředu znám, proto se i v případě SBS a soukromé bezpečnosti obecně dá pouze prognózovat, uvažovat a polemizovat, jak se bude dále vyvíjet. V následující kapitole jsou nastíněny čtyři směry, kterými by se oblast SBS mohla dále ubírat, co je při tom zapotřebí změnit a upravit, a k jakým to povede výsledkům. Jedná se o návrhy na možné změny, z nichž zejména první dva - zvyšování povědomí o SBS a jejich prestiže, považuji za více než nezbytné. Bude zapotřebí učinit náročné kroky, aby celá oblast dostala úplně jinou úroveň. Pozvednutí úrovně SBS v ČR souvisí také s posledním návrhem inspirovat se situací ze zahraničí. V jaké míře se však budeme moci inspirovat, záleží především na právním zakončení celé oblasti, které stále chybí, a tím zadržuje jakýkoliv další vývoj. Dokud nebude dořešena právní úprava soukromé bezpečnostní činnosti, není možné téměř nic měnit. Na třetím návrhu na změnu, který představuje zefektivnění fyzické ostrahy, je možné pracovat již nyní.

8.1 Zvyšování povědomí o soukromé bezpečnostní činnosti

Zvýšit povědomí obyvatelstva o SBS a soukromé bezpečnostní činnosti znamená začít s osvětou a propagací. Úloha a význam SBS začíná nabývat na důležitosti zejména se stále přetrvávajícími problémy v bezpečnostním sektoru, jako jsou například krádeže nebo napadení osob. I SBS mohou svojí preventivní činností působit právě proti výše zmíněným nebezpečným a nepříznivým bezpečnostním vlivům.

Kvůli pochopení následujícího pohledu je potřeba zmínit, že současná společnost nepřikládá ochraně a bezpečnosti osob a majetku příliš velkou váhu. Běžná praxe ukazuje, že firmy neinvestují do ochrany svého majetku až do chvíle, kdy dojde k nějaké újmě, nebo narušení objektu. Teprve po té se majitel začne zajímat o bezpečnost své firmy a likvidovat následky škod, jež mnohdy převyšují částku, kterou bylo možné investovat do zabezpečení. Proto je důležité usilovat o změnu této situace a pohledu na věc. Společnost si musí začít uvědomovat, že je důležité rizikům předcházet. Rizika je potřeba znát, analyzovat a připravovat se na možnost jejich vzniku ještě daleko před tím, než nastanou a způsobí škody. Ve chvíli, kdy si lidé začnou uvědomovat důležitost investice do ochrany majetku a osob, zvýší se možnosti a vzroste poptávka po činnostech SBS.

Je potřeba zmínit, že při poskytování ochrany osob a majetku sehrávají významnou roli také cena nabízených služeb a finanční možnosti fyzických a právnických osob (dále jen „FO a PO“). Musíme tedy přihlídnout nejen k zisku pro SBS, ale také k finančním prostředkům, bez kterých si FO a PO nebudou moci takové služby dovolit. Na obrázku č. 9 jsou na jedné straně znázorněny znaky současné situace, a na druhé straně je vidět ideální stav i s přínosy, které by s sebou nesl.

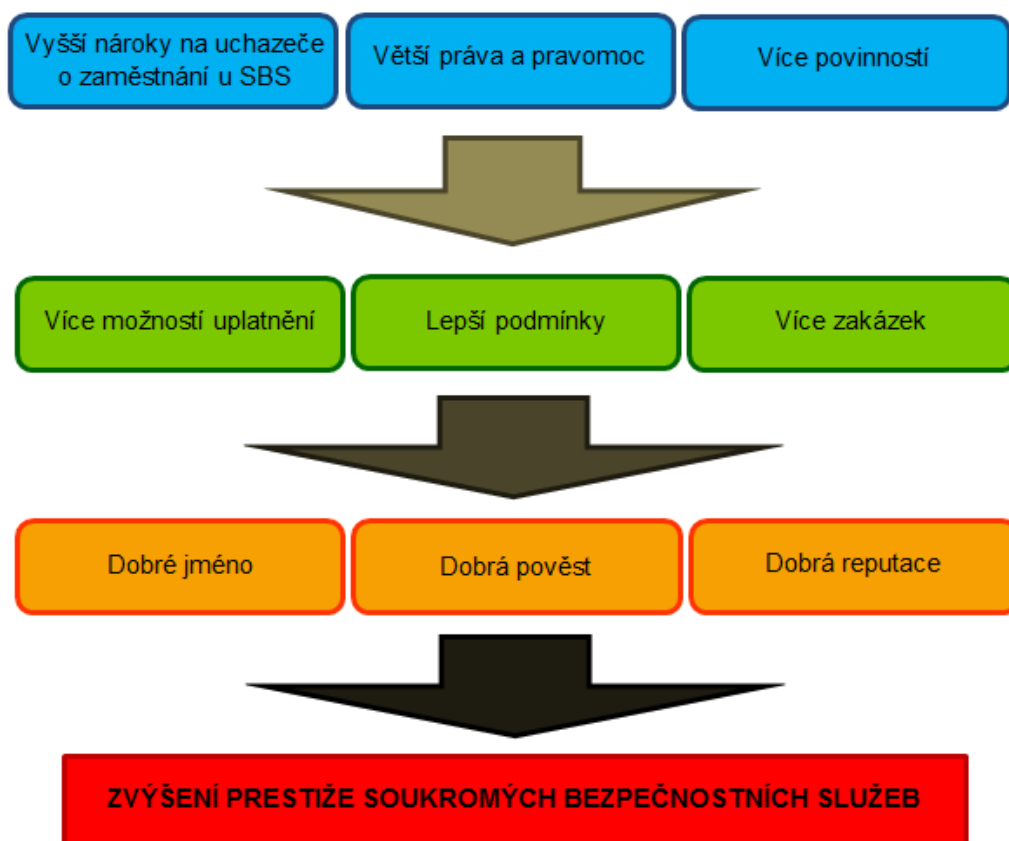
Obr. 9 - Schéma pro zvyšování povědomí o SBS [Zdroj: autorka]

Ke zvýšení povědomí o SBS a jejich významu pro ochranu osob a majetku je zapotřebí docílit toho, aby si společnost uvědomila, že je důležité preventivně investovat do zabezpečení osob a majetku. Tady vzniká prostor pro propagaci soukromých bezpečnostních služeb a jejich činnosti, což povede ke zvýšení poptávky po službách SBS. Tím dojde k nárůstu kvality poskytovaných služeb SBS alepší se jejich finanční možnosti. SBS budou moci zaměstnávat kvalifikovanější osoby, které doposud vzhledem k ziskovosti nebyli schopné náležitě zaplatit.

8.2 Zvyšování prestiže soukromé bezpečnostní činnosti

Zvyšování prestiže představuje nejen zajištění dobrého jména, pověsti a reputace, ale také zvýšení pravomocí a povinností pro SBS. Jelikož práce soukromých bezpečnostních složek v mnoha případech dosahuje stejné náročnosti jako práce policistů, měly by se zpřísnit nároky kladené na zaměstnance, čímž lze např. dosáhnout zlepšení pověsti (obrázek č. 10).

Zavedením povinných psychologických a fyzických testů se protřídí uchazeči o zaměstnání u SBS. Toho bude zapotřebí zejména u stresově náročných a konfliktních činností, kdy bude nutné umět zvládnout vzniklou událost, či konflikt a stresu čelit s chladnou hlavou. Jak se správně vyrovnat se stresem a zvládnout krizovou situaci bude možné procvičovat a zaměstnance v této oblasti vzdělávat a školit. Povinné školení, výcvik a odborná příprava proto představují další možnost, jak rozvíjet oblast soukromé bezpečnosti. Jednalo by se o podobné opakované proškolení jako je tomu např. u bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“), kdy by se znalosti a vědomosti zaměstnanců udržovaly na určitém standardu a rozšiřovaly se o nové zkušenosti a poznatky z oblasti soukromé bezpečnosti.

Obr. 10 - Schéma kroků potřebných ke zvýšení prestiže SBS [Zdroj: autorka]

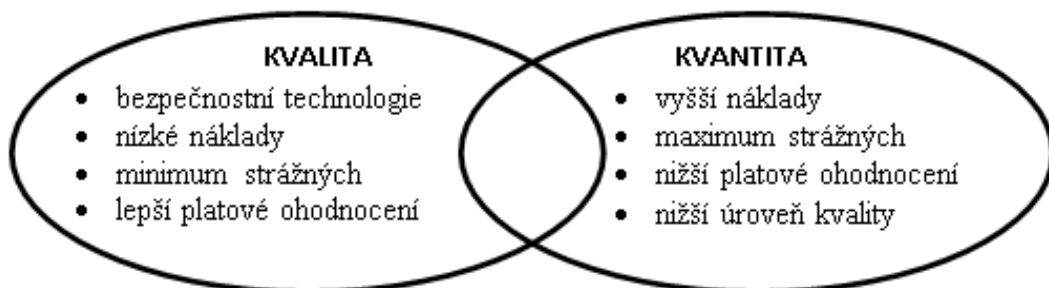
Všechny změny s sebou samozřejmě nesou i ekonomickou stránku věci. Proto je nutné počítat s náklady, které by při zvyšování kvality zaměstnanců a služeb také vzrostly. Se zvýšením kladených nároků na provozovatele SBS i jejich zaměstnance počítá i navrhovaný zákon o soukromé bezpečnostní činnosti. Již samotný vznik subjektů podnikajících v privátní bezpečnosti nebude tak snadný jako dříve.

Doposud to fungovalo tak, že každému žadateli o vydání koncese, obdobně jako u jiných živností, byla po splnění formálních záležitostí (tedy podání žádosti) automaticky vydána koncesní listina. To by se s novým zákonem mělo zcela změnit. Cílem je vyjmout provozování soukromé bezpečnostní činnosti s živnostenského zákona. Je totiž zcela zřejmé, že tento druh činnosti je pro svůj charakter velmi specifický a mělo by se tak na něj nahlížet. V rámci současné úpravy v živnostenském zákoně na toto specifické nahlížení a posuzování není dostatek prostoru a možností. Nově by měly být licence provozovatelům SBS vydávány ministerstvem na dobu deseti let. [22]

8.3 Zefektivnění fyzické ostrahy

Efektivita v případě fyzické ostrahy představuje poměr účinnosti bezpečnostních opatření k jejich ceně s přihlédnutím k času, se kterým se mění hodnoty. V podstatě lze říci, že se účinnost veškerých opatření s postupem času začíná snižovat, a proto je vhodné, aby bezpečnostní opatření byla po uplynutí tohoto efektivního času aktualizována.

Zefektivnění, nebo jen efektivní využívání fyzické ostrahy, lze v praxi vnímat a zároveň realizovat na dvou úrovních, kvalitativní a kvantitativní (obrázek č. 11), které představují i základní hodnotící kritéria efektivity. Obě úrovně mají své pro a proti, takže nelze objektivně vybrat právě jednu, která by se dala označit za obecně nejvhodnější. Výběr z těchto dvou přístupů se provádí v každém objektu individuálně, na základě bezpečnostní analýzy.

Obr. 11 - Schéma základních hodnotících kritérií fyzické ostrahy [Zdroj: upraveno 3]

V případě ideálně navrhnutého poměru účinnosti k ceně se předpokládá, že dochází k efektivnímu využívání fyzické ostrahy. Vliv na efektivitu fyzické ostrahy může mít také kombinace bezpečnostních opatření využitých v daném objektu (opatření mohou být kombinována nevhodným způsobem, což může působit spíše kontraproduktivně). Dalšími faktory, které ovlivňují účinnost, mohou být motivace zaměstnanců, schopnosti vedoucích zaměstnanců, nebo pracovní prostředí apod.

Fyzická ostraha v **kvalitativním pojetí** staví na zefektivnění jednotlivých činností zaměstnanců. Cílem tohoto přístupu je s co nejmenšími náklady dosáhnout co nejoptimálnější úrovně zabezpečení. Cestu k úspěchu představuje sdílení pracovních činností menším počtem kvalifikovanějších zaměstnanců. Správné využití bezpečnostních technologií rovněž vede k sofistikovanějším bezpečnostním opatřením, která mají vliv na růst kvality.

Velkou přidanou hodnotu efektivity v rámci fyzické ostrahy představuje dálkový dohled (dálkové střežení) jako prvek zvyšující nárůst kvality. Díky využití dálkového dohledu je možné snížit v daném objektu počet pracovníků fyzické ostrahy, což jejich zaměstnavateli značně sníží náklady. Toto řešení fyzické ostraze neubírá na kvalitě poskytovaných služeb, spíše naopak je ostraha objektů mnohem efektivnější. Výhoda je také ve sjednocení více objektů pod jeden pult centrální ochrany, přes který je možné realizovat dálkové střežení ve více objektech, za předpokladu, že nastalé problémy bude řešit zásahová jednotka, která je k tomuto účelu určena.

Kvantitativní pojetí staví do popředí zapojení maximálního počtu pracovníků na pokrytí bezpečnosti v daném objektu. Každá bezpečnostní činnost je prováděna samostatně co nejvíce pracovníky, žádnou pozici nesdílí více zaměstnanců. Každý zaměstnanec má odlišnou míru zodpovědnosti a je různě odborně připravený a následně specializovaný podle náplně činnosti, kterou vykonává.

Výhodou je přesné vymezení úkolů každého pracovníka SBS a možnost jeho zastoupení v případě potřeby jiným souběžným pracovníkem. Větší počet zaměstnanců také lépe zvládne případnou mimořádnou situaci, ke které může v objektu dojít.

Mezi nevýhody pro klienta patří vyšší konečná cena zabezpečení objektu, nižší úroveň kvality personálu, vyšší náklady spojené s větším počtem zaměstnanců, zintenzivnění vnitřních kontrol a také nárůst nároků na administrativu.

V případech, kdy je potřeba zabezpečit velkou společenskou akci (např. koncerty, sportovní utkání apod.) se nejedná o kvantitativní pojetí ostrahy. Velké počty zaměstnanců SBS potřebných na zabezpečení těchto akcí, jsou přímo úměrné jejich rozsahu. Maximum pracovníků je zde potřeba pro zajištění maximální bezpečnosti návštěvníků. [3]

8.4 Perspektiva polovojenského charakteru soukromých bezpečnostních služeb v České republice

Nejprve je potřeba vymezit si rozdíl mezi soukromým vojenským zaměstnancem a nájemným vojákem. V historii bylo poměrně běžně známým jevem najímání profesionálních vojáků, kteří byli označováni jako „žoldáci“ nebo „žoldnéři“. Žoldáci jsou nájemní vojáci, kteří působí v armádách mnoha zemí. Jediným jejich cílem je totiž zúčastnit se konfliktu, bez ohledu na dodržování poslání a příslušnosti k jejich národnosti, což působí negativním dojmem. Z tohoto směru se chtějí soukromí vojenští pracovníci zcela vymanit.

Ve Spojených státech amerických (dále jen „USA“) jsou již řadu let nedílnou součástí bezpečnostního systému soukromé vojenské a bezpečnostní agentury (Private Military and Security Companies - PMSCs). Za dobu působení PMSCs se však změnila náplň činnosti, rozšířila se oblast jejich působení a především vzrostl jejich počet. V dobách jejich začátku se zabývaly činností spíše podpůrnou (např. zásobování vojáků a údržba zbraní za Studené války), postupem času však jejich využití dostávalo jiný rozměr a nabývalo na významu.

V současné době zastávají významné postavení v americkém bezpečnostním sektoru a jejich služby jsou nyní specifičtější, náročnější a rizikovější než dříve. Jedná se např. o různé špiónážní akce, výcvik elitních vojáků a další úkoly důležité pro fungování armády USA, které jim nejčastěji přiděluje samo ministerstvo obrany USA. Soukromé vojenské organizace poskytují služby vojenského charakteru na základě smluvních závazků.

Nejvýznamnějším představitelem PMSCs je americká soukromá bezpečnostní firma, resp. soukromá vojenská společnost, „Academi“ (původně „Blackwater“, později přejmenována na „Xe Services“), která poskytuje mimo jiné i bezpečnostní poradenství. Soukromé vojenské a bezpečnostní agentury byly v posledních letech nasazovány například ve válkách v Afghánistánu, Iráku, Sírui, Libyi, Angole, Chorvatsku, Etiopii a dalších. Naposledy působily i při nepokojích na Ukrajině.

Vývoj v oblasti SBS v ČR je v současné době nejasný vzhledem k nedostatečnému zakončení v právní úpravě. Kvůli tomu se dá jen polemizovat a prognózovat, jakým směrem se vývoj bude ubírat. Je teoreticky možné, aby se situace v ČR jednou dostala na úroveň, která je v USA? Nebo je to vzhledem k obtížnosti činností soukromých vojenských služeb téměř nemožné? V případě, že by to možné bylo, našly by takovéto služby v ČR uplatnění a bylo by jich využíváno? V tabulce č. 7 je přehled činností, které poskytují SBS v ČR a služeb, které poskytují PMSCs v USA.

Tabulka 7 - Přehled činností SBS a soukromých vojenských společností

PŘEHLED POSKYTOVANÝCH ČINNOSTÍ	
Soukromé bezpečnostní služby v ČR	Soukromé vojenské a bezpečnostní agentury v USA
Fyzická ostrahu objektů	Speciální vojenský výcvik
Technické služby k ochraně osob a majetku	Zajištění vojenského zpravodajství
Bezpečnostní poradenství	Útočné bojové operace (bojové akce)
Osobní ochrana (bodyguarding)	Špionáž
Detektivní služby	

[Zdroj: autorka]

Z přehledu činností SBS a soukromých vojenských společností je patrné, že náplň činností jednotlivých organizací se diametrálně liší. Soukromé vojenské společnosti poskytují užší spektrum specifitějších služeb, které si vyžadují mnohem vyšší nároky kladené na zaměstnance. V praxi se přímo hovoří o “elitních vojácích“, jakožto zaměstnancích soukromých vojenských společností. Úroveň kvality zaměstnanců vzhledem k jejich fyzickým i psychickým zdatnostem je v ČR také poněkud nižší, to ale koresponduje s nižší náročností nabízených služeb. Elitní vojáci musejí podstoupit velmi tvrdý a náročný výcvik a poté jsou schopni zvládat úkony, které jakožto součást soukromé vojenské organizace poskytují svým zákazníkům. [27], [36], [33]

ZÁVĚR

Obecně soukromá bezpečnost spolu se soukromými bezpečnostními službami představují velice široké a rozsáhlé téma, které nelze plně obsáhnout v práci tohoto rozsahu. Přesto tato práce podává základní a obecné informace o celé oblasti. Užší zaměření potom směřuje na činnosti SBS, z nichž je jedna vybrána a následně posuzována a analyzována.

Bakalářská práce měla za cíl analyzovat současný stav problematiky soukromých bezpečnostních služeb s důrazem na právní předpisy. Tomuto záměru je věnována celá teoretická část. Nejprve bylo zapotřebí vypracovat literární rešerši, ze které jsem si vybrala nejvýznamnější literaturu. Prostudováním zvolených knih jsem získala potřebné informace a seznámila jsem se s oblastí soukromé bezpečnosti. Zjistila jsem, že i přes velké množství právních předpisů souvisejících s touto tematikou, soukromé bezpečnostní činnosti významným způsobem schází jednotný právní rámec, který by tuto oblast jasně vymezil a ukotvil. Až teprve nový zákon určený přímo pro soukromou bezpečnostní činnost přinese do problematiky potřebné světlo.

Cílem praktické části práce bylo analyzovat vybraná rizika v činnosti soukromé bezpečnostní služby. Pro analyzování rizik vybrané činnosti SBS jsem si zvolila pořadatelskou službu, která se mi vzhledem k její náplni práce a velké zodpovědnosti jevila jako nejrizikovější. Rizika jsem posuzovala na fiktivní společenské akci, konkrétně rizikovém fotbalovém utkání. Nejprve jsem si stanovila ohrožená aktiva a sestavila seznam reálných hrozeb, které mohou ohrožovat fotbalové utkání, a které zároveň představují riziko i pro samotnou pořadatelskou službu. V programu Riskan jsem aktivům přiřadila hodnoty podle významu, a hrozbám hodnoty podle pravděpodobnosti, vzájemně jsem je porovnála a přiřadila jim hodnoty zranitelnosti. Výstupem analýzy byla výsledná matice rizik, která barevně znázorňovala zjištěné rizikové oblasti. Vyhodnocení matice rizik přineslo přehled nejzávažnějších rizik, která byla zvýrazněna červeně, a ke kterým se bude vztahovat návrhová část.

V druhé polovině praktické části jsem se zaměřila na návrhy, doporučení a perspektivy vývoje soukromé bezpečnosti v České republice. Pro redukci zjištěných rizik jsem navrhla tři obecné způsoby, jakými by se dalo rizikům čelit. Následně jsem doporučila pár konkrétních opatření, která by měla vést ke změně situace k lepšímu. Perspektivy celé oblasti soukromé bezpečnosti jsou nastíněny v poslední kapitole. Závěrem mohu konstatovat, že bylo dosaženo všech cílů stanovených v zadání bakalářské práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] AKP, Zajímavosti: Samurai. [online]. [cit. 2014-12-06]. Dostupné z: <http://www.aikido-klub-praha.cz/aikido/zajimavosti/samurai/>
- [2] Asociace osobních strážců České republiky o. s. [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.aoscr.cz/>
- [3] BÁRTA, Matěj a kol. Soukromé bezpečnostní služby: obecné pojetí. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. 97 s. ISBN 978-80-7251-366-6.
- [4] BEBČÁK, Petr. Požárně bezpečnostní zařízení. 2. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2004, 130 s. ISBN 80-866-3434-5.
- [5] BRABEC, František a kolektiv. Hlídací služby. Praha: Eurounion, 1995, 259 s. ISBN 80-85858-12-6.
- [6] Česká komora detektivních služeb, o. s. [online]. [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.ckds.cz/>
- [7] Česká republika. 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona č. 162/1998 Sb. Listina základních práv a svobod [online]. In: Ústavní zákon ČR. 1993. [cit. 2014-10-10]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>
- [8] Česká republika. 40/2009 Sb., trestní zákoník [online]. In: Sběrka zákonů ČR. 08. 01. 2009. [cit. 2014-10-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- [9] Česká republika. 89/2012 Sb., občanský zákoník [online]. In: Sběrka zákonů ČR. 03. 02. 2012. [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- [10] Česká republika. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) [online]. In: Sběrka zákonů ČR. 25. 01. 2012. [cit. 2014-10-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90>
- [11] Česká republika. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů [online]. In: Sběrka zákonů ČR. 04. 04. 2000. [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>

- [12] Česká republika. 115/2001 Sb., o podpoře sportu [online]. In: Sbírka zákonů ČR. 28. 02. 2001. [cit. 2015-03-27]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-115>
- [13] Česká republika. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních) [online]. In: Sbírka zákonů ČR. 08. 03. 2002. [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-119>
- [14] Česká republika. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) [online]. In: Sbírka zákonů ČR. 29. 11. 1961. [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>
- [15] Česká republika. 200/1990 Sb., o přestupcích [online]. In: Sbírka zákonů ČR. 17. 05. 1990. [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>
- [16] Česká republika. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále IZS) [online]. In: Sbírka zákonů ČR. 28. 06. 2000. [cit. 2015-01-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
- [17] Česká republika. 273/2008 Sb., o Policii České republiky [online]. In: Sbírka zákonů ČR. 17. 07. 2008. [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>
- [18] Česká republika. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii České republiky [online]. In: Sbírka zákonů ČR. 17. 07. 2008. [cit. 2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-274>
- [19] Česká republika. 278/2008 Sb., nařízení vlády o obsahových náplních jednotlivých živností. Obsahové náplně živností koncesovaných [online]. In: Sbírka zákonů ČR. 2008. [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-278>
- [20] Česká republika. 365/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony [online]. In: Sbírka zákonů ČR. 06. 11. 2011. [cit. 2014-10-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-365>
- [21] Česká republika. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů [online]. In: Sbírka předpisů. 2013. [cit. 2014-10-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>

- [22] Česká republika. Návrh zákona o soukromé bezpečnostní činnosti [online]. In: Ministerstvo vnitra ČR. 2014. [cit. 2014-10-30]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/navrh-zakona-o-soukrome-bezpecnostni-cinnosti.aspx>
- [23] FORMER, Fredegar. Úloha soukromých bezpečnostních služeb při ochraně obyvatelstva. In: Bezpečnostní zpravodaj. 2012. [online]. [cit. 2015-01-20]. Dostupné z: <http://www.bezpecnostni-zpravodaj.cz/uloha-soukromych-bezpecnostnich-sluzeb-pri-ochrane-obyvatelstva/>
- [24] International Bodyguard and Security Agency - CZECH, s.r.o. Osobní ochrana - bodyguardi [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.ibsa-czech.cz/osobni-ochrana>
- [25] Kolektiv autorů. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Bezpečnostní strategie ČR. Praha, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5.
- [26] KOLOUCH, Alexandr. Římská armáda, Praetoriánská garda. In: Antika [online]. [cit. 2014-11-18]. Dostupné z: <http://antika.avonet.cz/article.php?ID=1750>
- [27] KULÍŠEK, Jaroslav. Soukromé vojenské společnosti. Vojenské rozhledy, 2011, roč. 20 (52), č. 2, s. 71–96, ISSN 1210-3292
- [28] MACEK, Pavel. Bezpečnostní služby. Vyd. 1. Praha: Police History, 2001, 196 p. ISBN 80-864-7703-7
- [29] MACEK, Pavel, a kol. Soukromé bezpečnostní služby. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky, 1997. ISBN 80-859-8162-9.
- [30] MACEK, Pavel, NOVÁK, František. Privátní bezpečnostní služby. Vyd. 1. Praha: Police History, 2005. ISBN 80-86477-23-1.
- [31] Ministerstvo vnitra České republiky. Důvodová zpráva k návrhu zákona o soukromé bezpečnostní činnosti a o změně souvisejících zákonů. 2015 [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=KORN9JGCREHP>

- [32] Ministerstvo vnitra České republiky: Informační servis – Mimořádné události - Terminologický slovník - krizové řízení a plánování obrany státu. 2014 [online]. [cit. 2014-11-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-řízení-a-planování-obrany-statu.aspx>
- [33] PEJŘIMOVSKEÝ, Martin. Soukromé vojenské organizace v USA. 2013. In: Sekuritaci: Studentský portál o bezpečnosti [online]. [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.sekuritaci.cz/soukrome-vojenske-organizace-v-usa/>
- [34] Regiment zemské hotovosti: Mušketýr. [online]. [cit. 2014-12-06]. Dostupné z: <http://zemskahotovost.cz/tehdy/musketyr>
- [35] RYBÁŘ, Pavel. Sprinklerová zařízení. 1. Vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2011, 96 s. ISBN 978-80-7385-106-4.
- [36] SCAHILL, Jeremy. Blackwater: the rise of the world's most powerful mercenary army. New York: Nation Books, 2008, 956 s. ISBN 978-156-8583-945.
- [37] Slovenská republika. 473/2005 Z. z., o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o súkromnej bezpečnosti) [online]. In: Zbierka zákonov SR. 23. 09. 2005. [cit. 2014-10-10]. Dostupné z: <http://www.zbierka.sk/sk/vecny-register/bezpecnostne-sluzby>
- [38] ŠKVRŇÁK, Jan. Rytířství. In: Středověk. 2014. [online]. [cit. 2014-12-06]. Dostupné z: <http://www.e-stredovek.cz/view.php?cislocianku=2005082303>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ACS	Přístupový systém
ASBS	Asociace soukromých bezpečnostních služeb
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CCTV	Kamerový systém (uzavřený televizní okruh)
ČR	Česká republika
EOS	Evropská organizace pro bezpečnost
EU	Evropská unie
EZS	Elektronický zabezpečovací systém
EPS	Elektronická požární signalizace
GPS	Globální polohový systém
GPRS	Obecný paketový rádiový systém (mobilní internet)
IZS	Integrovaný záchranný systém
MV	Ministerstvo vnitra
NBÚ	Národní bezpečnostní úřad
PCO	Pult centralizované ochrany
PČR	Policie České republiky
PMSC	Soukromá vojenská a bezpečnostní agentura
SBS	Soukromá bezpečnostní služba
USA	Spojené státy americké
ZTP	Zvlášť těžce postižený

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 - Schéma napojení pultu centralizované ochrany	31
Obr. 2 - Schéma činností a služeb potřebných k přípravě akce	33
Obr. 3 - Ochrana obyvatelstva vs. ochrana osob a majetku	39
Obr. 4 - Rozsah hodnot pro aktiva, hrozby a zranitelnost	42
Obr. 5 - Číselníky hodnot pro klasifikaci aktiv, hrozeb a rizik.....	43
Obr. 6 - Pomyslný žebříček nejohroženějších aktiv.....	47
Obr. 7 - Pomyslný žebříček nejzávažnějších hrozeb	47
Obr. 8 - Schéma znázorňující nejzávažnější hrozby, znamenající určité riziko	48
Obr. 9 - Schéma pro zvyšování povědomí o SBS.....	53
Obr. 10 - Schéma kroků potřebných ke zvýšení prestiže SBS.....	54
Obr. 11 - Schéma základních hodnotících kritérií fyzické ostrahy.....	55

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Přehled produktů soukromých bezpečnostních služeb	26
Tabulka 2 - Seznam vybraných aktiv a jejich hodnoty	43
Tabulka 3 - Seznam vybraných hrozeb a jejich hodnoty	44
Tabulka 4 - První část výsledné matice rizik z programu Riskan.....	45
Tabulka 5 - Druhá část výsledné matice rizik z programu Riskan	46
Tabulka 6 - Rizika vztahující se k pořadatelské službě (znázorněna červeně).....	49
Tabulka 7 - Přehled činností SBS a soukromých vojenských společností.....	58
Tabulka 8 - Použití cvičeného psa při službě SBS	68

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 – Tabulka užití cvičených psů při službě soukromých bezpečnostních služeb – situace v EU

PŘÍLOHA P I: TABULKA UŽITÍ CVIČENÝCH PSŮ PŘI SLUŽBĚ SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB – SITUACE V EU

Tabulka 8 - Použití cvičeného psa při službě SBS

UŽITÍ CVIČENÝCH PSŮ PŘI SLUŽBĚ SBS:		
Země	Použití cvičeného psa	Omezení, opatření
Anglie	Povoleno	Upraveno samostatným zákonem
Belgie	Ano (za určitých okolností)	Minimálně 16 hodin tréninku pro psovoda
Česká republika	Povoleno	Není legislativně řešeno
Dánsko	Povoleno	Použití cvičeného psa musí nejprve schválit policejní komisař
Finsko	Povoleno	Psovod musí mít speciální výcvik a pes registrační průkaz
Francie	Povoleno	Bez omezení
Irsko	Povoleno	Bez omezení
Itálie	Povoleno	Upraveno místním opatřením
Německo	Povoleno	Pravidelně se opakující trénink
Nizozemí	Povoleno	Psovod i pes musí mít speciální výcvik a pes registrační průkaz
Portugalsko	Povoleno	Bez omezení
Rakousko	Povoleno	Bez omezení
Řecko	Povoleno	Bez omezení
Španělsko	Povoleno	Bez omezení
Švédsko	Povoleno	Bez omezení

[Zdroj: upraveno z 29]

V tabulce je přehled vybraných členských států EU a situace s používáním psů při službě. Cvičení psi jsou sice hojně využíváni ve všech zemích, ale objevují se rozdíly v omezeních, které stát na soukromé agentury klade. Někde nenajdeme omezení žádná, jinde je zákonem stanoveno povinné cvičení a trénink, v jiných státech se použití psa odvíjí od schválení či neschválení nadřízeným orgánem, nebo od vlastnictví registračního průkazu pro psa. Nicméně nastavení podmínek a omezení v této oblasti není příliš přísné.